

ČASÁK

anarchistický zpravodaj

4/2024

Československé anarchistické sdružení (ČAS)

dobrovolný příspěvek 10 Kč

ANARCHISTICKÉ KOLEKTIVY: DĚLNICKÁ SAMOSPRÁVA VE ŠPANĚLSKÉ REVOLUCI (1936-1939)

PŘEDMLUVA OD SAMA DOLGOFFA

Španělská sociální revoluce byla v anglických dílech dlouho opomíjena. Jeho význam jako revoluční události a modelu a jako konkrétní příklad samosprávy pracujících ze strany lidu není uznáván. Mým cílem v této kolekci je poskytnout úvod do tohoto jedinečného zážitku. V mé první kapitole a v úvodní esejí přítel Bookchina je uveden obecný přehled a kontext. Nejdůležitější samozřejmě je, že to byl skutečný zážitek pro lidi, kteří se zúčastnili. Prostřednictvím jejich slov a činů a postřehů autorů použitých v této sbírce lze doufat, že čtenář získá smysluplné pochopení cílů a organizace anarchistických kolektivů. Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. První poskytuje základní informace o pozadí: povahu španělské revoluce, kolektivistickou tradici, vývoj libertariánského dělnického hnutí ve Španělsku a historické události, které vedly ke zničení kolektivů a následně je vyvrcholily. Druhá a hlavní část se zabývá skutečnou sociální revolucí – celkovou charakteristikou agrární kolektivizace a průmyslové socializace. Začíná diskusí o ekonomické koordinaci, místě a povaze peněz v kolektivech a zahrnuje statistiky o počtu kolektivů.

Poté se zabývá skutečnými popisy života v kolektivech, nejprve za průmyslové socializace a poté ve venkovských kolektivech: jak byly zakládány nové instituce, jak fungovaly, jak se řešila výroba a distribuce; o koordinaci, výměně, vztazích mezi kolektivy a mezi kolektivizovanými a nekollektivizovanými oblastmi. Kniha končí krátkým hodnocením anarchistických kolektivů s několika komentáři k jejich relevanci a poučením.

Španělská revoluce z let 1936–1939 se přiblížila realizaci ideálu svobodné společnosti bez státní příslušnosti v obrovském měřítku než jakákoli jiná revoluce v historii, včetně zrušené ruské revoluce v roce 1917. [11] Ve skutečnosti šlo o dva velmi odlišné druhy revoluce. Španělská revoluce je příkladem libertariánské sociální revoluce, kde byla úspěšně vyzkoušena skutečná dělnická samospráva. Představuje způsob organizace společnosti, který je dnes stále důležitější. Bolševická revoluce byla naproti tomu řízena elitní stranou a byla politickou revolucí. Stanovilo žalostný vzor pro autoritářské státní kapitalistické revoluce ve východní Evropě, Asii (Čína, Korea, Vietnam) a Latinské Americe (Kuba).

Španělská revoluce tak znamená zlom v revoluční historii. Andrés Nin [12] připustil, že to

Španělská revoluce nám přibližuje uskutečnitelnost samosprávy pracujících, městských i venkovských, které představovaly jednu z nejpozoruhodnějších sociálních revolucí v moderní historii. Anarchistický komunismus byl skutečně výtvoem dělníků a rolníků – „spontánním“ výtvoem, jehož základy byly položeny desetiletými boji a vzděláváním, experimentů a přemýšlením.

byla „proletářská revoluce ještě hlubší než samotná ruská revoluce“. (Broué a Témime, str. 170) Přesto byla více než čtvrt století prakticky ignorována: zastíněna občanskou válkou nebo odsunuta na „popelnici dějin“ jako „neúspěšná“ revoluce. Jeho význam se teprve nyní adekvátně hodnotí. Pro zájemce o studium moderních revolucí je velmi důležité pochopit význam sociální revoluce ve Španělsku. Srovnáním s marxisticko-leninskou doktrínou a bolševickým příkladem budou představena určitá témata, která zdůrazní místo španělské revoluce jako libertariánské revoluce. Tato témata budou poukazovat na význam španělské revoluce pro naše vlastní zájmy s hnutím za dělnickou samosprávu nebo dělnickou kontrolu. Gaston Leval, francouzský anarchista, který se účastnil a studoval sociální revoluci z první ruky, obdivuhodně shrnuje úspěchy španělských dělníků:

Byl jsem přesvědčen, že nám bylo souzeno prohrát válku rozpoutanou frankistickým fašismem, a rozhodl jsem se provést podrobnou studii revoluce a zaznamenat pro budoucí generace výsledky této jedinečné zkušenosti: studovat na místě, ve vesnických kolektivech, v továrnách a v socializovaném průmyslu konstruktivní dílo španělské revoluce... Ve Španělsku během téměř tří let, navzdory občanské válce, která si vyžádala milion lidských životů, navzdory odporu politických stran (republikáni, leví a pravicoví katalánští separatisté, socialisté, komunisté, baskičtí a valencijský regionalisté, maloburžoazie atd.), byla tato myšlenka libertariánského komunismu uskutečněna. Velmi rychle bylo více než 60 % půdy kolektivně obděláváno samotnými rolníky, bez statkářů, bez šéfů a bez zavedení kapitalistické konkurence k podpoře výroby.

Téměř ve všech průmyslových odvětvích, továrnách, továrnách, dílnách, dopravních službách, veřejných službách a veřejných službách reorganizovali řadoví dělníci, jejich revoluční výbory a jejich syndikáty výrobu, distribuci a veřejné služby bez kapitalistů, vysoce placených manažerů. nebo státní moc.

A co víc: různé agrární a průmyslové kolektivy okamžitě zavedly ekonomickou rovnost v souladu se základním principem komunismu, „každému podle jeho schopností a každému podle jeho potřeb“. Koordinovali své úsilí prostřednictvím volného sdružení v celých regionech, vytvořili nové bohatství, zvýšili produkci (zejména v zemědělství), postavili více škol a zlepšili veřejné služby. Zavedli nikoli buržoazní formální demokracii, ale skutečnou základní funkční libertariánskou demokracii, kde se každý jednotlivec přímo účastnil revoluční reorganizace společenského života. Nahradily válku mezi muži, „přežití nejschopnějších“, univerzální praxí vzájemné pomoci a rivalitu nahradily principem solidarity...

Tato zkušenost, na které se přímo či nepřímo podílelo asi osm milionů lidí, otevřela nový způsob života těm, kteří hledali alternativu k antisociálnímu kapitalismu na jedné straně a totalitnímu státní falešnému socialismu na straně druhé...(Espagne Libertaire , str. 11)

Tato zkušenost s revolucí exploduje řadu široce rozšířených marxistických mýtů. Například, že sociální revoluce může přijít pouze tehdy, když převládne správná fáze ekonomického rozvoje (a to pouze s pomocí velmi centralizované strany ovládané politickou elitou). Ve Španělsku však revoluce okamžitě projevila zcela odlišný charakter, který předpokládal Bakunin:

Konstruktivní úkoly sociální revoluce, vytváření nových forem společenského života, mohou vzejít pouze z živých praktických zkušeností základních organizací, které budou budovat novou společnost podle svých rozmanitých potřeb a aspirací. (Dolgoft, str. 180)

Spontánnost ale nestačí. Španělští revolucionáři (jak sám Bakunin opakovaně zdůrazňoval) si uvědomili, že to trvá nějakou dobu, než se objeví „nové formy společenského života“ a založí organizace se základními kořeny“. Aby přežili v nepřátelské atmosféře a vtělili se do revolučního procesu, musí být nové formy organizace připraveny dlouho před vypuknutím revoluce. A takoví byli. Sedmdesát pět let militantních bojů a intenzivní anarchistické vzdělávací práce připravilo španělské průmyslové a pozemkové dělníky na řešení problémů sociální revoluce. (Viz „Libertariánská tradice“ níže) Sám Trockij připustil sílu tohoto revolučního přístupu srovnáním Španělska v roce 1936 s Ruskem v roce 1917:

Španělský proletariát prokázal bojovné kvality nejvyššího řádu... hospodářsky, politicky a kulturně se španělští dělníci od samého počátku revoluce projevovali jako nikoli méněcenní, ale nadřazení ruskému proletariátu na počátku říjnové revoluce v r. 1917. (Broué a Témime, str. 131 ve francouzském vydání) [13]

Jak naznačil Leval, rozsah španělské revoluce zahrnoval ekonomický a politický život milionů v nejlidnatějších a strategických oblastech republikánského Španělska. Asi 75 % španělského průmyslu bylo soustředěno v Katalánsku, baště anarchistického dělnického hnutí. To rozhodně vyvrací tvrzení, že anarchistické organizační principy nejsou použitelné v průmyslových oblastech, a pokud vůbec, tak pouze v primitivních agrárních společnostech nebo v izolovaných experimentálních komunitách (viz kapitoly 6 a 7 níže o městské průmyslové kolektivizaci).

Anarchistická revoluce byla ve venkovských oblastech ještě dalekosáhlejší. Tato zkušenost exploduje otřepané marxistické dogma, že pouze vysoce industrializované země jsou zralé na komunismus. Augustin Souchy v jedné ze svých mnoha knih o španělské revoluci uzavírá, že:

Marxistická teorie, že socialismus nejprve uskuteční masy industrializovaného proletariátu, poté maloburžoazie a nakonec rolníci, je mylná... Aragonští rolníci dokázali, že industrializace není nezbytným předpokladem pro nastolení libertariánského komunismu...libertariánský komunismus byl téměř zcela realizován v menších venkovských oblastech... (De Julio a Julio , str. 172)

Rolníci také nejsou svou podstatou zaostalou třídou, jak by nás marxisté přiměli věřit. Všichni pozorovatelé se shodují, že: V práci stvoření, přepravy a socializace prokázali rolníci stupeň sociálního vědomí mnohem lepšího než městský dělník. (Leval, Né Franco né Stalin , s. 320)

To je zcela odlišné od obvyklého pohledu na revoluční roli rolníků. Jedinečnou charakteristikou španělské revoluce bylo dosažení úzké spolupráce mezi venkovskými a městskými dělníky. Roky agitace a vzdělávání anarchistů byly velmi účinné při řešení jednoho z nejzásadnějších problémů každé revoluce: vztahů mezi průmyslovým proletariátem a zemědělskými dělníky, mezi anarchistickým a anarchosyndikalistickým hnutím a rolníky. Prolínání místních, regionálních a národních federací rolnických kolektivů (které zahrnovaly 90 % nejchudších rolníků) s federacemi městských socializovaných podniků bylo vyvrcholením procesu, který sahá až do druhé poloviny 19. století .

Dojem, že španělský anarchismus byl převážně venkovským hnutím, i když je přehnaný, není v žádném případě nepodložený. Termíny „venkovský anarchismus“ a „venkovský anarchosyndikalismus“ se často a oprávněně používají k označení španělských rolnických povstání. Několik příkladů:

V roce 1881 zemědělské dělníci... tvořili největší jedině profesní uskupení v nové anarchistické federaci... V září 1882 bylo 20 915 z 57 934 členů agrárních dělníků... Znovuobjevení se venkovského anarchismu v roce 1903 s sebou přineslo kontinuálnější a rozšířený porodní

neklid než kterýkoli dříve zaznamenaný v Andalusii. Nejzávažnější ohniska se vyskytla v tradičních anarchistických baštách Seville a Cádiz... V letech 1913 až 1917 ... se místní anarchosyndikalisté objevili jak v Levante, tak v Aragonii. V roce 1919 bylo jen ve Valencii nejméně třiatřicet takových místních obyvatel... Například v Cordově [1920] existovaly dělnické organizace v 61 ze 75 obcí a nárokovaly si členství 55 382 z celkového počtu aktivních venkovských obyvatel 130 000. (Malefakis, str. 139, 140, 148)

Během celého tohoto období, kdy „anarchisté probudili rolnictvo“, španělští socialisté, stejně jako jejich prorok Marx, „do značné míry ignorovali existenci agrárního problému“. (Malefakis, str. 290) Marx vložil všechny své naděje na revoluci do průmyslového proletariátu. Nedůvěřoval v tvůrčí revoluční schopnosti zemědělských dělníků. „Velká idiocie“ byl jedním z jeho oblíbených výrazů.

Ze zkušenosti bolševické revoluce by již nyní mělo platit, že revoluce, která vyvolává odpor rolníků, která nemůže nebo nechce nastolit solidaritu mezi pozemkovými a městskými dělníky, se musí nevyhnutelně zvrhnout v kontrarevoluční diktaturu. Katastrofální důsledky Leninovy nucené rekvizice rolnických plodin a dobytka takovou solidaritu vylučovaly. Rolníci se pomstili tím, že vyhladověli města, sázeli jen tolik, kolik potřebovali, poráželi dobytek, který města velmi potřebovala, a nakonec donutili Lenina, aby obrátil svůj postoj a zavedl svou polokapitalistickou „Novou hospodářskou politiku“. Stalinova vynucená „kolektivizace“ půdy a likvidace milionů „Kulaků“ (které na mnoho let ochromily ekonomiku) probíhaly po stejných autoritářských liniích a jsou příliš dobře zdokumentovány na to, aby potřebovaly další komentář. „Kholchozy“ (kolektivy) založené Stalinem nejsou skutečnými kolektivy, to znamená, že je vytvořili a spravovali sami dělníci. V tradici Lenina a Stalina jsou stejně jako všechny ostatní „sovětské“ sociální a ekonomické instituce prostě stvořeními státu.

Vzor je až příliš známý. Dělníci musí poslouchat rozkazy státem jmenovaných byrokratů, kteří jsou zase povinni plnit pokyny politických komisařů. Platba je libovolně fixována podle norem (výrobní cíle, systém zrychlení) stanovených státními plánovači. (Viz výběr níže na téma „Politická a ekonomická organizace společnosti“, ve kterém španělský anarchista staví tento autoritářský přístup do kontrastu s liberálním přístupem, který je skutečně ve Španělsku zaveden) Španělská revoluce rozbila další marxistické dogma, dogma o „přechodném období“. Během první fáze přechodu k plnému komunismu, jak zní doktrína, lze oddělit prostředky od cílů. V „socialismu“ je nutné zachovat některá hlavní zla kapitalismu.

Pracovníci tak nebudou placeni podle svých potřeb, ale podle toho, kolik vyrobí. V souladu s touto teorií neučinili bolševici žádný vážný pokus o zrušení mzdového systému nebo dokonce o vyrovnání mezd.

Za méně než tři roky anarchistické kolektivy odstranily mzdový systém. Tam, kde to nebylo možné kvůli sabotáži republikánské vlády, buržoazie a jejich socialistických a komunistických spojenců, vyrovnali příjmy v nejvyšší možné míře (to platilo pro většinu socializovaných městských podniků). Revoluce zavedla „rodinnou mzdu“, podle níž se zboží rozdělovalo a služby poskytovaly nikoli podle množství vykonané práce, ale podle počtu a potřeb členů rodiny. Podobná opatření byla přijata pro jednotlivce žijící osamocně.

Více než půl století po Říjnové revoluci stále převládá systém práce na zakázku. Stačí porovnat mnohem vyšší výděly „Stachanovce“ (dílčího „hrdiny práce“) s nízkými mzdami méně „hrdinského“ průměrného dělníka. Nebo ještě lépe, porovnejte privilegia, kterých se těší ne tak nová třída vysoce postavených stranických úředníků, byrokratů, technokratů, vojenských důstojníků a prostituovaných „inteligencí“ s jejich byty ve městě, jejich „dachami“ na venkově, jejich domácími služebnictvem (a zbytkem), s nízkou životní úrovní běžných sovětských rodin.

„Dočasně“ tolerované zlo se natrvalo upevní a institucionalizuje v totalitním státním aparátu, spravovaném sebeudržující se vládnoucí třídou, kterou může vytlačit jen další revoluce. Na rozdíl od marxisticko-leninské doktríny zkušenost španělské revoluce jasně prokázala (i během tohoto slavného přechodného období od kapitalismu k socialismu) praktickou nadřazenost libertariánských organizačních postupů nad autoritářskými diktátorskými metodami. Spolupráce a volná dohoda zdola přináší lepší výsledky než vláda nařizením shora dolů. Marxisté-leninisté ani nezačali chápat nejzákladnější principy společenské přestavby, jak uvést věci znovu do pohybu. I když byli tito „budovatelé socialismu“ zběhlí v politickém šikanování a uchope- ní moci, neměli ani tu nejmilavější představu o tom, jak organizovat i vesnický kolektiv, natož obnovit hospodářský život velkého ruského národa. Například:

Andrés Nin rád vyprávěl svým společníkům, že návrat veřejných služeb k normálnímu provozu byl v Barceloně v roce 1936 nesrovnatelně rychlejší než v Moskvě v roce 1917. (Broué a Témime, s. 170) Očištěný bolševický „levý opozičník“ Victor Serge (bývalý anarchista, který zcela neodmítl vše, co se naučil) kritizoval zločinnou neefektivnost bolševických administrátorů při řešení ekonomické krize. Při hledání jiného řešení ekonomických problémů ilustroval význam libertariánských organizačních principů:

Bolševický režim se svou nesnášenlivostí a arogací absolutního monopolu moci a iniciativy ve všech oblastech zmítal ve své dřině...Některá průmyslová odvětví mohla být oživena pouhým odvoláním se na iniciativu skupin výrobců a spotřebitelů osvobozením státem úskrtěná družstva a vyzvat různé spolky, aby převzaly řízení různých odvětví hospodářské činnosti... Jedním slovem jsem obhajoval „komunismus spolků“ – na rozdíl od komunismu státního druhu. Celkový plán jsem nepovažoval za něco, co by měl diktovat stát shora, ale spíše jako výsledek harmonizace, kongresů a specializovaných shromáždění iniciativ zdola (str. 147–148).

Bohužel tyto tvůrčí formy společenského života (odborné spolky, tovární výbory, dělnické rady, družstva a další základní organizace), vyčerpané léty válek a strádání, nebyly schopny odolat náporu dobře organizované komunistické strany. Diktatura. Statečné pokusy - které na sebe vzaly takové formy jako kronštatdské povstání, rolnická povstání, stávkové a pasivní odpor - zachránit skutečnou ruskou revoluci před bolševickými uzurpátory byly rozdraceny.

Praktická aplikace libertariánských principů, o kterých mluví Serge, je přesně dosažením španělské revoluce, což je v příkrém rozporu s bolševickou zkušeností (a zkušeností většiny revolucí v tomto století). Ve Španělsku se kolektivy vytvořily spontánně podle historických tradic Španělska a anarchisticko-federalistických principů.

Španělská revoluce v praxi ukázala, že libertariánská komunistická opatření mohou být zavedena okamžitě. Revoluce musí současně zničit starý pořádek a okamžitě nabrat federalistický a anarchistický směr Revolucionáři, kteří zkoumají nové cesty ke svobodě, mají stále větší tendenci brát tyto faktory v úvahu.

Tyto kolektivy nebyly koncipovány podle žádného jediného plánu ani nuceny přizpůsobit se určitému rámci. Svoboda znamená rozmanitost a čtenář uvidí ve výběru,

který následuje, velkou rozmanitost způsobů, jakými pracovníci vymysleli řešení svých každodenních problémů. Ze svých pozorování učiněných během návštěv venkovských kolektivů a městských socializovaných podniků Souchy dospěl k závěru, že:

Ekonomická rozmanitost, tj. koexistence kolektivních a soukromě vedených podniků [14] nebude mít nepříznivý vliv na ekonomiku. Ekonomická rozmanitost je ale naopak pravým projevem a nezbytným předpokladem svobodné společnosti. Regimentace, vnučování jednotného hospodářského systému státem a ve prospěch státu, jde nevyhnutelně ke škodě lidu... [15] (Nacht über Spanien, s. 151–152)

Anarchista Diego Abad de Santillan je poněkud explicitnější: V každé lokalitě bude míra komunismu, kolektivismu nebo mutualismu [16] záviset na převažujících podmínkách. Proč diktovat pravidla? My, kteří děláme svobodu svým praporem, ji nemůžeme v ekonomice popřít. Proto musí existovat svobodné experimentování, svobodné projevy iniciativy a návrhů, stejně jako svoboda organizace... Nezajímá nás, jak se budou organizovat dělníci, zaměstnanci a technici továrny. To je jejich záležitost. Ale podstatné je, že od prvního okamžiku revoluce existuje správná soudržnost (koordinace) všech výrobních a rozdělovacích sil. (Po revoluci, str. 97, 98, 99)

Více než kterákoli jiná revoluce se španělské revoluci podařilo efektivně koordinovat právě takovou smíšenou ekonomiku za podmínek svobody a minima tření. Mnoho jednotlivců, drobných rolnických majitelů, bylo přivedeno ke vstupu do kolektivů nikoli silou, ale tím, že byli svědky výhod spolupráce. Realistická politika a humanitární duch španělských libertariánských kolektivů si také vysloužily spolupráci technických, odborných a vědeckých pracovníků při reorganizaci hospodářského života. Byly navázány přátelské vztahy s těmi, kteří raději zůstávali mimo kolektivy.

Je dvojnásobnou historickou tragédií, že komunistická strana, která přerušila ruskou revoluci v roce 1917, rozdrtila i španělskou revoluci v letech 1936–1939. Ale to nás odvádí od skutečných úspěchů a lekcí španělské revoluce.

BOLŠEVICKÁ REVOLUCE VS RUSKÁ SOCIÁLNÍ REVOLUCE

V průběhu krizí a neúspěchů, které následovaly jedna po druhé až do revoluce v roce 1917, nebyl bolševismus jedinou koncepcí toho, jak by měla být provedena sociální revoluce... [A] druhý základní ideál, který rovněž předpokládá plnou a integrální sociální revoluci. revoluce se zformovala a rozšířila mezi revolučními kruhy a také mezi pracující masy: to byla anarchistická myšlenka.

Bolševickou myšlenkou bylo vybudovat na trockách buržoazního státu nový „dělnický stát“, který by ustanovil „dělnickou a rolnickou vládu“ a nastolil „diktaturu proletariátu“ ... Ve sporu bolševiků to byla elita – jejich elita – která by vytvořením „dělnické vlády“ a nastolením takzvané „diktatury proletariátu“ provedla společenskou transformaci a vyřešila její podivuhodné problémy. Masy by měly pomáhat této elitě (opak libertariánského přesvědčení, že elita by měla pomáhat masám) věrným, slepým, mechanickým prováděním jejich plánů, rozhodnutí, příkazů a „zákonů“. A ozbrojené síly, také napodobující ty z kapitalistických zemí, by stejně moudře měly slepě poslouchat „elity“.

Anarchistická myšlenka [byla a] je transformovat ekonomické a sociální základy společnosti, aniž bychom se museli uchýlovat k politickému státu, vládě nebo diktatuře jakéhokoli druhu. To znamená dosáhnout revoluce a vyřešit její problémy nikoli politickými nebo etatistickými prostředky, ... pomocí přirozené a svobodné činnosti, ekonomické a sociální, sdružení samotných dělníků poté, co svrhnou poslední kapitalistickou vládu. Libertariáni zastávají názor, že příznivé řešení problémů revoluce může vyplývat pouze ze svobodně a vědomě kolektivní a sjednocené práce milionů mužů a žen, kteří do ní vnášejí a harmonizují veškerou rozmanitost svých potřeb a zájmů, svých síly a kapacity... Přirozenou souhrou jejich ekonomických, technických a společenských organizací, s pomocí „elity“ a v případě potřeby pod ochranou jejich svobodně organizovaných ozbrojených sil by měly pracující masy z pohledu libertariánů být schopny posunout revoluci efektivně kupředu. Voline, z Devatenáct-sedmnáct: Ruská revoluce zrazena (Londýn, 1954)

Takový je a zůstává podstatný rozdíl mezi těmito dvěma myšlenkami. Takové byly také dvě protichůdné koncepce sociální revoluce v okamžiku ruského převratu v roce 1917.

TREND K SEBEŘÍZENÍ PRACUJÍCÍCH OD SAMA DOLGOFFA

Sociální revoluce ve Španělsku byla libertariánskou revolucí v mnoha ohledech, od jejich voluntaristických metod po její antibyrokratické principy.

Ale asi nejdůležitější byla praxe dělnické samosprávy, projevující se ve volně vytvořených kolektivech městských a venkovských dělníků a jejich federalistické formě koordinace. Frank Mintz v předmluvě ke své La Collectivization en Espagne de 1936 à 1939 píše, že studium španělských kolektivů je relevantní, protože: Problém kolektivní správy ... kolektivizace v souladu s federalistickými teoriemi, „samospráva“, „dělnická kontrola“ ... je ještě použitelnější než dříve... Ve vyspělých průmyslových zemích vede politická a ekonomická centralizace k iracionálním koncentracím průmyslu... K rozmrazení ekonomiky určité sociální skupiny (ekonomové, politici, duchovenstvo) prosazují různé formy participace pracovníků v průmyslu... (str. 2–3)

Ekonomové, sociologové, politici, administrátoři a státníci na východě i na západě nyní upřednostňují určitou míru dělnické kontroly (decentralizace, kolektivizace, spoluřízení), ne proto, že by se náhle stali anarchisty, ale především proto, že technologie vytvořily takové formy provozní potřeby organizace. Dokud však budou tyto formy svázány s kapitalismem nebo státem, zůstanou tyto různé formy samosprávy nebo společného řízení v průmyslových i venkovských oblastech podvodem, účinnějším nástrojem, jak získat spolupráci mas v jejich vlastním otroctví. Například jugoslávské experimenty (které byly různě nazývány „dělnická kontrola“, „samospráva“, „spoluřízení“, „kolektivy“ nebo „komuny“) byly oslavovány jako radikální, dokonce libertariánský odchod. od sovětské venkovské kolektivizace a průmyslového spoluřízení. Jugoslávští komunisté tvrdí, že tato opatření jsou v souladu s Marxovou a Engelsovou předpovědí, že „stát zanikne“. Rusové ve svých ostrých sporech o frakce obvinili své jugoslávské soudruhy z flirtování se „starými zdiskreditovanými utopickými vizemi Proudhona, Bakunina, Kropotkina

a anarchosyndikalistů“, které údajně dovezli jugoslávští členové Mezinárodní brigády ze Španělska (takže naznačující spojení se španělským anarchismem). Při bližším zkoumání se však jugoslávský systém „dělnické kontroly“ ukazuje jako drzý podvod, který se v žádném zásadním ohledu neliší od ruského totalitního vzoru. Daniel Guérin, nadšený student tohoto předmětu, shrnuje fakta:

Jak v Jugoslávii, tak v Alžírsku ... vzniká samospráva v rámci diktátorského, vojenského, policejního státu, jehož kostru tvoří jediná strana ... malá menšina... Skuteční manažeři podniků ...setrvávají v diktátorských pozicích, odřezávají se od řadových pracovníků, ke kterým se chovají arogančně a pohrdavě... Stranické buňky ve většině podniků falšují volby... tlačí na dělnické rady, aby ratifikovaly předem přijatá rozhodnutí, a manipulovat národní sjezdy dělníků... (str. 145, 146, 147)

V této souvislosti stojí za zmínku, že jugoslávští komunisté nikdy neměli v úmyslu předat kontrolu nad ekonomikou pracujícím. Už v roce 1952 se starali o to, aby jejich parta zůstala v sedle. Podle Borby, oficiálního orgánu strany, ze 763 ředitelů podniků bylo 763 aktivními členy strany: „Všichni ředitelé chápou, že jejich hlavní povinností je být věrný straně a státu, který je za odměnu jmenoval do svých funkcí. za jejich horlivou službu straně...“ (Borba , 13. února 1952, citováno v Noir et Rouge , Paříž, 1966, s. 18) Dalším novějším příkladem „revoluční“ a totalitní ekonomiky je Kuba. Guerin cituje (na str. 152) z Kuba: Socialismu a rozvoj (New York, 1970) od Reného Dumonta, ekonomického specialisty a sympatizujícího Castrova konzultanta.

Dumont odsuzuje „hypercentralizaci“ ekonomiky a „autoritářský“ přístup k řízení průmyslu. Znalý polský přítel vyjádřil Dumontovy názory, když řekl: „Kuba začíná znovu zbytečný cyklus ekonomických chyb socialistických zemí.“ Dumontova doporučení se velmi podobají organizačním principům zavedeným španělskými libertariánskými kolektivy: skutečná samospráva včetně autonomních výrobních jednotek v továrnách a federací malých výrobních družstev v zemědělství. Na straně 148 Guerin poukazuje na „španělský anarchosyndikalismus“ jako na model pro regeneraci kubánského dělnického hnutí, rozdrčeného Castrem. Ke skutečné samosprávě musí existovat „autentické odborové hnutí, nezávislé na autoritě a jediné straně, pocházející ze samotných pracovníků a zároveň je organizující...“

Dumont od té doby napsal další knihu s objevným názvem *Je Kuba socialistická země?*, odsuzující Castrův režim za další degeneraci a militarizaci kubánské ekonomiky a společenského života. Pokračuje v odpovědi na otázku (v názvu) záporně. Paul Zorkine, odborník, který na toto téma provedl vyčerpávající studii, uvádí, že: Na základě faktů je myšlenka dělnických rad neslučitelná s existencí státu, a kdykoli se tyto dvě (stát a rady) pokusily koexistovat, nebyl to stát, kdo „odumřel“, ale naopak, stát pohltit rady... (Noir et Rouge, duben 1966, Zorkino zdůraznění)

Myšlenka samosprávy průmyslu, městského a venkovského, nikoli jako „partnerství mezi managementem a dělníky“ nebo mezi státem a jeho subjekty, ale jako základní kámen libertariánské společnosti, je stále patrnější v měnících se

postojích těch nejvyspělejších. prvky v moderních dělnických a socialistických hnutích. Ačkoli (jak se dalo očekávat) existují nejrůznější různé názory, libertariánský myšlenkový trend, příliš často zastřený autoritářským podtextem, je nezaměnitelný i mezi vyznávanými marxisty. Dobrým příkladem je rozhovor s Michélem Pablem, bývalým tajemníkem trockistické „Čtvrté internacionály“ a bývalým členem zaniklé alžírské vlády Ben Belly.

Otázka: Boj o dělnickou kontrolu a samosprávu naznačuje jiný typ „socialismu“, než jaký známe. Byli jsme zvyklí na revoluce... následované zřízením centralizovaného státního aparátu, který plánuje a přímo řídí téměř zcela znárodněné hospodářství. Obecně se má za to, že... to sice znamená, že byrokracie se množí a pracující mají méně práv než v mnoha vyspělých kapitalistických zemích, ale je to nejlepší způsob, jak se rychle rozvíjet... Je toto „ekonomické“ zdůvodnění platné?

Odpověď: To si vůbec nemyslím... Základem trvalého, nepřetržitého ekonomického rozvoje jejich [nerozvinutých] zemí musí být podle mého názoru vytvoření samosprávné komuny. Na tyto země je třeba pohlížet jako na soubor obcí, z nichž každá představuje nejen administrativní jednotku, ale i ekonomickou jednotku, která provádí svůj vlastní plán hospodářského a sociálního rozvoje... (Bulletin Institutu pro kontrolu pracovníků, sv. 2, č. 5, 1970) V kapitalistických demokraciích i v totalitních „socialistických“ zemích roste rozčarování ze znárodnování průmyslu. Přestože ještě nejsou připraveni volat po úplném zrušení státu, uvědomění si, že pravomoci státu musí být omezeny, podněcuje hledání praktických alternativ k autoritářství. A toto hledání nabírá stále liberálnější směr.

Skutečně, jak tak výstižně řekl Geoffrey OSTERGAARD, dělnická kontrola je „nápad na křídle“. [17] Tento obnovený zájem podněcuje intenzivní výzkum historie a významu tendence k dělnické kontrole od dob Roberta Owena až do současnosti. V poslední době se hromadí rozsáhlá literatura na toto téma. Tento výzkum však zůstane žalostně nedostatečný, dokud nebude hnutí obohaceno o nepostradatelnou a adekvátní literaturu o nesrovnatelných konstruktivních úspěších španělské revoluce.

LIBERTARIÁNSKÁ TRADICE

Sociální revoluce není ani náhodný happening, ani převrat uměle shůry. Je to vyvrcholení dlouhého období těhotenství. Na jedné straně je živena negativními silami, existuje vzpoura proti útlaku pramenící z neschopnosti starých pořádků vyrovnat se s akutními ekonomickými a sociálními problémy. Na druhé straně existují pozitivní, konstruktivní síly. Dlouho ponořené prvky nové společnosti, osvobozené revolucí, se objevují, jak se stará společnost chátrá a hrouští. Jde nám zde především o tyto pozitivní konstruktivní tendence a tradice, které budou utvářet charakter svobodné společnosti. Španělský anarchismus pramení ze dvou zdrojů: z inherentní libertariánské tradice venkovských kolektivů a z hluboce zakořeněných a militantně federalistických tendencí, které se projevily v Bakuninových anarchosyndikalistických organizačních principech. Tyto dva zdroje stručně sledujeme níže.

Tuto kapitolu uzavíráme shrnutím článku anarchistického teoretika Isaaca Puenteho. [18] Je to příklad toho, jak se tyto dva základy španělského anarchismu prolínají. Staví do protikladu státní a autoritativní organizaci s volným sdružováním jednotlivců prostřednictvím libertariánských městských průmyslových a agrárních organizací. Jak napsal v CNT (24. října 1933): „Nemáme zájem měnit vlády. Chceme je potlačit...“ Puente zde nastiňuje alternativy k autoritářskému uspořádání společnosti.

VENKOVSKÁ KOLEKTIVISTICKÁ TRADICE

Gerald Brennan napsal, že „ve svých kořenech je španělský anarchismus venkovský“ (str. 199) Ve Španělsku skutečně existuje silná zemědělská a pastevecká tradice, která je anarchistická. To však není vše o španělském anarchismu, jak uvidíme v další části této kapitoly. Ale právě z venkovských kořenů vzešly první libertariánské kolektivy. Nevymysleli je anarchisté, ale pocházejí ze středověku. Agrární kolektivismus je tradiční na Pyrejském poloostrově, stejně jako u Berberů a ve starověkém ruském mir. Historici Costa a Reparez sledují původ mnoha iberských kolektivů... Forma venkovského libertariánského komunismu existovala na Pyrejském poloostrově před římskou invazí. Ani pět století útlaku ze strany katolických králů, státu a církve nedokázalo vymýtit spontánní tendenci zakládat liberální komunistické komunity... (Compo Libre, anarchistický časopis, 1936, citováno v Mintz, str. 34, 35)

ANARCHISTICKÝ VLIV

Počátky kolektivní držby půdy jsou nejasné, ale pravděpodobně pocházejí z mnoha zdrojů – například z obdělávání půdy, která by se dala pouze kolektivnímu úsilí, a přidělování půdy komunitám osvobozených nevolníků určených k osídlení určitých oblastí. V 18. století bylo v severním Španělsku mnoho vesnic, které vlastnily okolní pozemky a vesničané si je pravidelně rozdělovali mezi sebou. V Pyrenejích byly pastevnické komunity, které měly společné pastviny. Venkovský kolektivismus se neomezoval pouze na držení půdy, jako v mnoha jiných částech světa. Ve skutečnosti byla úžasná síla španělského kolektivismu tendence lidí zavádět kolektivistické nebo kooperativní způsoby dělání věcí do jiných aspektů svého každodenního života. Pozoruhodné však je, že ve Španělsku si vesnické komunity na tomto základě spontánně vytvořily rozsáhlý systém komunálních služeb, až někdy dosáhly pokročilého stadia komunismu. (Brenan, str. 339) Městská družstva často zajišťovala potřeby obyvatel vesnice: cokoli od chirurga po papežské odpustky. Čechy zajišťovaly pro své členy nemocenské a starobní pojištění. Některé rybářské komunity se kolektivizovaly již v 16. století. Dokonce i rané průmyslové podniky, jako je tvorba sítí, byly kolektivizovány.

Brenan uvádí působivé příklady těchto kolektivů z vyšetřování J. Langdona Daviese a Joaquina Costy, největšího historika agrárního kolektivismu ve Španělsku. Nemůžeme udělat nic lepšího, než citovat z jeho příkladu vesnici Port de la Selva v Katalánsku. Brenan čerpá z Daviesova popisu krátce před občanskou válkou a poté přidává svůj vlastní historický kontext: Obec provozovala rybářské družstvo. Vlastnili síť, loď, továrnu na vulkanizaci, sklad, chladírnu, všechny obchody, nákladní auta, olivové háje a rafinerii ropy, kavárnu, divadlo a montážní místnosti. Rozvinuli posito neboli obecní úvěrový fond, který vlastnila každá vesnice ve Španělsku, v pojištění proti smrti, nehodě a ztrátě lodí. Vyrázili vlastní peníze... Port de la Selva byla zkrátka libertariánská republika a dosáhla ideálu všech těch vesnic Katalánska, Andalusie a dokonce Kastilie, které se v různých dobách během minulého století prohlásily za nezávislé a přistoupily k rozdělit pozemky a vydat vlastní ražbu mincí... [19]

Zajímavé je vidět, jak přirozeně tato družstva zapadla na španělskou scénu. Port de la Selva je totiž jednou ze starých rybářských obcí Katalánska, které existovaly od nepaměti... Zde máme moderní produktivní družstvo naroubované na starodávnou komunální organizaci a dokonale fungující. (str. 337, 338) Pracovaly samozřejmě i jiné síly. V průběhu let mnoho obcí ztratilo své „demokratické kvality, když zasáhli král, šlechtici a bohatí obchodníci. Obec se často stávala nástrojem nátlaku a státní moci. Po roce 1868 začalo anarchистické myšlení ovlivňovat lidový disent. (Viz „Anarchistický vliv“ níže) Dělníci se organizovali do místních federací nebo syndikátů. Tyto syndikáty poskytly organizační základ pro revoluční tlak a předzvěstovaly organizační formu kolektivů během sociální revoluce. Byly také ve všech směrech totožné s vesnickým shromážděním v mnoha raných obcích.

Důležité období revoluční akce v roce 1918 dává příchuť role (jako nové a staré formy), kterou syndikát hrál: Toho podzimu se tedy obrovská většina zemědělských dělníků na jihu a východě Španělska spolu s obchodníky a dělníky v malých místních průmyslových odvětvích zorganizovala v jeden obrovský, i když volný syndikát. Začátek rolnické konfederace, která by pokryla celé Španělsko, se zdál být v nedohlednu. Během těchto let místní syndikáty všude získaly obrovskou prestiž a autoritu. Jejich přední muži, kteří zasedali ve výborech, byli skutečnými vládci okresů. Obec si ponechala pouze nominální moc. Každou neděli se syndikát scházel v plném shromáždění, aby diskutoval o místních záležitostech. Zúčastnila se celá vesnice a každý, kdo chtěl, měl právo mluvit. Usnesení byla přijata a hlasovalo se zvednutím ruky. Ve zbytku týdne výbor prosazoval svou vůli systémem pokut, proti kterým bylo možné se vždy odvolat k zastupitelstvu obce. To, čeho jsme byli svědky, bylo skutečně znovuzrození obce raného středověku. (Brenan, str. 180, 181)

Známejší jsou rolnická hnutí ve velkém či větším měřítku zahájená v letech bezprostředně předcházejících španělské občanské válce v roce 1936. Franz Mintz zmiňuje frustrované rolnické povstání, aby zavedlo Comunismo Libertario ve 43 vesnicích v Granadě, Malaze, Almerii a Jaenu.

V lednu 1932 zahájila FAI povstalecké hnutí v hornické oblasti Upper Llobregat a Cordona... V Levantě na konci roku 1932 vyhlásily Bétera, Bugarra, Pedralba a Ribaroja libertariánský komunismus, vyvěsily červenočernou vlajku, spálil záznamy a oznámil zrušení peněz, soukromého vlastnictví a „vykořisťování člověka člověkem“. (Mintz, s. 11–12, 40–41, 45. Uvádí i další příklady.)

Jak jsme naznačili, povaha španělské venkovské kolektivistické tradice značně přesahuje zvláštní agrární podmínky. Bylo to vše obsáhlé, houževnaté a jasné o svých cílech: V Andalusii se za posledních sto let neobjevilo rolnické povstání, kdy vesnice nevytvářely komuny, nerozdělovaly půdu, nezrušovaly peníze a neprohlášovaly se za nezávislé – tedy osvobozené od vměšování „cizí“ statkáře a policie. (Brenan, str. 196) Podobně jako rolníci přicházeli do měst pracovat v továrnách atd., přinesli si tuto kolektivistickou tradici s sebou. [Průmysloví dělníci] žádají především samosprávu pro svou průmyslovou vesnici či syndikát a poté zkrácení pracovní doby, snížení množství práce. Žádají více svobody a více volného času a především více respektu k lidské důstojnosti, ale ne nutně vyšší životní úroveň. (Brenan, str. 196) Na závěr ještě jednou citujeme Brenana: „Opět se setkáváme s tím, že anarchisté spěchají, aby obnovili základy místního života, z nichž Španělsko v dobách své velikosti vzešlo.“ (str. 202)

Venkovská kolektivistická tradice ve Španělsku položila základy španělského anarchismu. Ale byly to základní principy anarchismu vypracované Bakuninem a libertariánským křídlem První internacionály, které rozhodujícím způsobem určily orientaci španělského anarchistického hnutí. „Deklarace principů“, kterou Bakunin napsal při založení Mezinárodní aliance socialistické demokracie 25. září 1868, poskytuje intelektuální základ podobný této venkovské tradici, o které jsme již mluvili:

Aliance se prohlašuje za ateistu; usiluje o úplné a definitivní zrušení tříd a politikou, ekonomickou a sociální rovnost obou pohlaví. Chce, aby půda a pracovní nástroje (výroba), stejně jako veškerý jiný majetek [nikoli osobní majetek], byly přeměněny na kolektivní vlastnictví celé společnosti pro využití [nikoli vlastnictví] dělníky: to znamená zemědělskými a průmyslové federace. Potvrzuje, že všechny stávající politické a autoritářské státy, které mají být zrušeny na jednoduše administrativní funkce zabývající se veřejnými službami ve svých příslušných zemích, musí být nakonec nahrazeny celosvětovou unií volného sdružování, zemědělství a průmyslu. (Dolgoff, str. 35) Později téhož roku Alianci představil ve Španělsku Bakuninův emisar, italský revolucionář Giuseppe Fanelli. Přestože Fanelli neuměl španělsky, dokázal během několika týdnů položit pevný základ pro přijetí Bakuninova anarchismu.

Zakladatelé Internacionály ve Španělsku – muži jako Farga y Pellicer, Gaspar Sentiñon, Anselmo Lorenzo, Francisco Mora, Gonzalez Morago a José Garcia Viñas – byli všichni členy Bakuninistické aliance. V polovině roku 1870 měla španělská mezinárodní federace více než 20 000 členů: novou organizaci založenou výhradně na zájmech, potřebách a přirozených preferencích populace – nemající žádný jiný princip než svobodnou federaci jednotlivců do komun, komun do provincií, provincií do národů a nakonec národů do Nejprve Spojené státy evropské a nakonec celý svět. („Federalismus, socialismus, antiteologismus“, v Dolgoff, str. 104, 105)

Rezoluce libertariánských sekcí Internacionály tvořily „Magna chartu“ španělského anarchosyndikalismu. Například důležitý „Program Aliance“ odlišil organizaci mas od státu a zdůraznil potřebu, aby tyto organizační formy byly v souladu s každodenním životem dělníka. Bakunin shrnul tento důležitý bod: Organizace internacionály ... nabude podstatně jiného charakteru než organizace státu. Stejně jako je stát autoritářský, umělý, násilný, cizí a nepřátelský vůči přirozenému vývoji lidových instinktů, tak musí organizace Internacionály ve všech ohledech odpovídat těmto instinktům a těmto zájmům.

Ale jaká je organizace mas? Je to organizace založená na různých funkcích každodenního života a různých druzích práce. Je to organizace podle profesí a řemesel. Jakmile budou v internacionále zastoupena všechna různá průmyslová odvětví, včetně kultivace půdy, bude dosaženo její organizace, organizace masy lidí. Organizace odborových sekcí a jejich zastoupení v komorách práce [federace odborů] vytváří velkou akademii, v níž všichni pracující mohou a musí studovat ekonomické vědy; tyto části v sobě také nesou živá semena nové společnosti, která má nahradit starý svět. Vytvářejí nejen myšlenky, ale i fakta budoucnosti samotné. (Dolgoff, str. 255) Ve španělském případě tato „semínka“ umožnila intenzivní učení a lidovou inteligenci, které ve skutečnosti vyvolaly sociální revoluci. Na nechvalně známém Haagském kongresu internacionály v roce 1872 byly tyto libertariánské principy zavrženy marxistickou frakcí a Bakunin, Guillaume a libertariánská federace Jura byli vyloučeni. „Rezoluce kongresu Saint-Imier“ o několik dní později znovu vytvořily libertariánskou internacionálu. Španělské mezinárodní federace podpořily tyto rezoluce během vánočního týdne v Cordově, čímž se připojily k libertariánům a znovu zdůraznily jejich antiautoritářské směřování. Třetí usnesení zní: Ekonomická aspirace proletariátu nemůže mít jiný cíl než ustavení absolutně svobodných organizací a federací, založených na práci stejně všech a absolutně oddělené a nezávislé na každé politické státní vládě; a že tyto organizace a federace mohou být vytvořeny pouze spontánním působením samotného proletariátu, tedy živnostenských orgánů a autonomních komun... Z těchto důvodů kongres Saint-Imier prohlašuje:

1) že zničení veškeré politické moci je prvním úkolem proletariátu;

2) že zřízení takzvané „provizorní“ (dočasné) revoluční autority k dosažení této destrukce nemůže být ničím jiným než novým podvodem a bylo by pro proletariát stejně nebezpečné jako jakákoli existující vláda. (Dolgoff, str. 390, 391)

Poslední rezoluce pod nadsímem „Organizace statistiky práce“ doporučuje jmenovat komisi, která by kongresu předložila „plán univerzálního odporu dělnictva proti kapitalismu a státu“ a kompletní statistiky o práci pro „urychlení tohoto boje a průvodcovská práce“ při sociální rekonstrukci. V této souvislosti usnesení ocenilo úsilí „španělské sekce jako dosud nejlepší ...“ Naším cílem zde bylo poskytnout pocit obsahu anarchistického myšlení, zejména Bakuninova, a pocit jeho vlivu na Španělsko. Tyto dva prvky, Bakuninův anarchistický vliv a původní španělská kolektivistická tradice, o které se mluvilo dříve, připravily půdu pro španělské anarchisty, aby skutečně „urychlili tento boj a řídili práci“ při sociální rekonstrukci. Je třeba říci několik slov o intenzivním zaujetí španělských anarchistů libertariánskou rekonstrukcí společnosti. Říká se tomu „posedlost“ a ne zcela bezdůvodně. Například kongres v Zaragoze v květnu 1936 do značné míry podrobně definoval organizaci a strukturu Comunismo Libertario a nezbytné počáteční kroky vedoucí k plné realizaci nové společnosti:

„Konstruktivní koncepce revoluce“. Zakládání komun, jejich funkce a struktura, „Plán hospodářské organizace“, „Koordinační a výměna“, „Ekonomická koncepce revoluce“, „Federace průmyslových a zemědělských svazů“, „Umění, kultura a vzdělávání“. Stručně řečeno, probírala se prakticky celá řada problémů, které pravděpodobně ovlivní revoluci, včetně vztahů s nelibertariánskými jednotlivci a seskupeními, kriminalita, delikvence, rovnost pohlaví, individuální práva atd. Avšak právě tato „posedlost“ dala vzniknout těmto rezolucím a dalším, které se zabývaly organizací nové společnosti, které byly vypracovány na různých kongresech španělských sekcí Internacionály (v letech 1870, 1871, 1872, 1882 a výše). včetně saragosského kongresu v květnu 1936, pouhé dva měsíce před občanskou válkou): rezoluce, které byly bez větších úprav uvedeny v platnost agrárními kolektivami a socializovaným průmyslem během španělské revoluce. Ve značně negramotné zemi se šířilo obrovské množství literatury o sociální revoluci a četlo se mnohokrát. Výše zmíněná rozlišení byla více než jen ukázkové kousky; byly široce diskutovány. Byly to desítky tisíc knih, brožurek a traktátů, rozsáhlé a odvažné kulturní a populární vzdělávací experimenty (Ferrerovy školy), které zasáhly téměř každou vesnici a vesničku po celém Španělsku. Vyhlášení Španělské republiky v roce 1931 vedlo k výbuchu „předběžných“ spisů: Peirats uvádí asi padesát titulů, zdůrazňujících, že existuje mnohem více... šíření spisů, které značně přispěly k přípravě lidu na revoluční cestu. (Guérin, str. 121) Velký význam měly také noviny a periodika. „Do konce roku 1918 mělo více než padesát měst v Andalusii vlastní libertariánské noviny. (Brenan, str. 179) V roce 1934 dosáhla CNT 1 500 000 členů a anarchistický tisk pokryl Španělsko. V Barceloně vydávala CNT deník Solidaridad Obrera s nákladem 30 000 výtisků. Tierra y Libertad of Barcelona (časopis) dosáhl nákladu 20 000;

Vida Obrera z Gijonu, El Productor ze Sevilly a Acción y Cultura ze Saragossa měly velký náklad. Časopisy La Revista Blanca, Tiempos Nuevos a Estudios dosáhly nákladu 5 000, 15 000 a 75 000 kusů. Tím se seznam ani nezačal vyčerpávat. [20] Sedmdesát pět let takové vytrvalé agitace a neochvějného revolučního boje nejen inspirovalo dělníky a rolníky k odrazení fašistů, ale také je připravilo na velkou konstruktivní práci španělské libertariánské revoluce.

POLITICKÁ A EKONOMICKÁ ORGANIZACE SPOLEČNOSTI OD ISAACA PUENTEHO

Libertariánský komunismus je založen na ekonomické organizaci společnosti, přičemž ekonomické zájmy jsou jediným druhem sociálního spojení, na kterém se sbíhají zájmy všech jednotlivců. Společenská organizace nemá jiný cíl, než dát do společného vlastnictví vše, co tvoří společenské bohatství (výrobní prostředky a rozdělování zboží a služeb), a učinit z povinnosti přispívat k výrobě společný závazek každého podle jeho schopností. Veškeré neekonomické záležitosti a funkce budou ponechány soukromé iniciativě a aktivitě jednotlivců a jejich dobrovolných seskupení bez vnějších zásahů.

Libertariánský komunismus je organizace společnosti bez státu a bez kapitalistických vlastnických vztahů. K nastolení libertariánského komunismu nebude nutné vymýšlet umělé formy společenské organizace. Nová společnost se vynoří „ze skořápky staré“. Prvky budoucí společnosti jsou již zasazeny do stávajícího řádu. Jsou to Syndikát a Svobodná komuna (někdy nazývaná „Svobodná obec“), což jsou staré, hluboce zakořeněné nestatistické lidové instituce spontánně organizované a zahrnující všechna města a vesnice v městských i venkovských oblastech. Svobodná komuna se také ideálně hodí k tomu, aby se úspěšně vypořádala s problémy sociálního a ekonomického života v libertariánských venkovských komunitách.

ODMÍTÁME NÁKUP TANKŮ ZA 52 MILIARD

Ministři schválili rozšíření seznamu strategických armádních projektů. Mezi ně patří dohoda o přistoupení k německému tendru na nákup 77 bojových tanků typu Leopard 2A8. Dohoda je mezikrokem k samotnému uzavření smlouvy o nákupu, kterou by strany mohly podepsat do konce letošního roku, řekl premiér Petr Fiala (ODS). Vláda počítá také s pořízením dvou transportních letounů.

Československé anarchistické sdružení (ČAS) kategoricky odsuzuje další militaristické snahy současné vlády. Vláda chce na zbrojení utratit dalších 52 miliard korun na nákup tanků. V době, kdy vláda škrtná výdaje na školství, vědu, důchody a sociální zabezpečení! Vláda sloužící boháčům, včetně zbrojařských firem a bank, námi jako pracujícími lidmi opovrhne a jedná přímo proti našim zájmům.

Pořízení tanků by mělo probíhat od roku 2027. Po roce 2030 by Česko mělo mít 122 tanků. Jednalo by se o 77 tanků 2A8 a 45 strojů 2A4, prohlásila ministryně obrany Jana Černochová (ODS). Tyto militaristické snahy české vlády jsou součástí strategie vojenského paktu NATO.

Hlavní bojové tanky tvoří společně s bojovými vozidly pěchoty těžkou brigádu. Česko se dříve zavázalo NATO, že bude mít těžkou brigádu k dispozici do roku 2026.

Militaristické tendence nemají však jen politické strany vládní koalice (ODS, STAN, TOP09 a Piráti), ale úplně stejně uvažuje i největší opoziční strana ANO, která schvaluje nejen nákup tanků za 52 miliard, ale i stíhaček F-35 za dalších nejméně 150 miliard.

Je zřejmé, že proti militarismu a zbrojení nemůžeme počítat s politickými stranami, musíme budovat lidové protiválečné a protimilitaristické hnutí, podobné jaké působil v ČR proti výstavbě radaru USA "Ne základnám". Jako anarchisté a anarchistky bychom ho měli iniciovat, stát v prvních řadách tohoto hnutí. Tak k práci! Vstupte mezi nás!

Nepotřebujeme tanky a stíhačky, ale důstojné důchody a sociální podporu, bezplatné a kvalitní školství a zdravotnictví! Ani halíř, ani muž na válku a militarismus! (ČAS)

DOKONČENÍ ŠPANĚLSKÉ REVOLUCE

V rámci Svobodné komuny je také prostor pro družstevní sdružení řemeslníků, zemědělců a další skupiny či jednotlivce, kteří dávají přednost tomu, aby zůstali nezávislí nebo zakládali vlastní sdružení pro uspokojování vlastních potřeb (samozřejmě za předpokladu, že nevyužívají najatou práci za mzdu).

Jak Syndikáty, tak Svobodné komuny, v souladu s federativními a demokratickými postupy, budou po vzájemné dohodě moci svobodně řídit své vlastní záležitosti ve svých vlastních sférách, bez zasahování jakékoli vnější autority. To nebude nutné, protože dělníci budou z pouhé nutnosti (pokud pro žádný jiný důvod) povinni založit vlastní federace průmyslu, aby koordinovaly své mnohotvárné ekonomické aktivity. Prostřednictvím svých syndikátů, svých Svobodných obcí a jejich dceřiných koordinačních agentur se pracovníci zmocní kolektivního vlastnictví veškerého soukromého (nikoli osobního) majetku a budou kolektivně spravovat výrobu a spotřebu zboží a veřejných služeb na místní, regionální a celostátní úrovni. Pojmy „libertarián“ a „komunismus“ označují splynutí dvou neoddelitelných pojmů, nezbytných předpokladů svobodné společnosti: kolektivismu a individuální svobody.

Kontrast mezi etatistickou autoritativní politickou organizací a svobodným společenským řádem založeným na anarchistických komunistických ekonomických principech nemůže být úplnější.

ZA DEMOKRACII (VLÁDU LIDU) V PRVNÍM PÁDU

Anarchisté a anarchistky nevěří ve volební systém. K úspěšné revoluci nepotřebujete 51 % populace jako při volbách, ale všeobecný mezi lidem zkoncovat s mizernými životními a pracovními podmínkami v kapitalismu. „Zastupitelská“ demokracie je podvod. Demokracie musí být přímá, nebo není žádná, ačkoli se snaží nám vnutit její iluzi.

Ano, hlasujte, pokud tomu věříte – ale nezdávejte se toho. Nenechte se jimi přesvědčit, že tento rituál je vrcholem vašeho/našeho vlivu. Je načase, abyste uznali, že skutečná síla nespočívá jen v odevzdání hlasu, ale v napadení systému, který omezuje váš vliv na tento jediný akt.

Nedovolte, aby vás drželi v kleci omezených možností. Skutečný boj přinejmenším zahrnuje zpochybnění samotného systému, nikoli pouze výběr voleného úředníka, který usedne na "trůn" na několik příštích let. Vyžadujeme více, zpochybňujeme vše a nikdy nedovolme, aby náš hlas zredukovali na jednoduché zaškrtnávací políčko.

Skutečný odpor, skutečná změna, vždy pocházela z přímé akce, občanské neposlušnosti a zpochybnění systému mimo jeho schválené metody. Kdo rozhodl o tom, že několik vybraných politiků, vedoucích manažerů korporací, agentů tajných služeb, oligarchů a bankéřů může učinit zásadní společenská rozhodnutí pro nás všechny?

Pokud se skutečně posadíte a na chvíli o tom přemýšlíte, dává to stále méně a méně smysl. Potřebujeme tak rozsáhlou revoluční přestavbu naší společnosti, že většina lidí má pochopitelně problém si to představit.

Ale krabici, ve které přemýšlíme, je třeba rozbít. Problém kapitalismu je v tom, že problémy lidí a klimatického zhroutilí neřeší, ale těží z nich.

Zisky se dosahují vytvářením chudoby a znečištěním, nikoli jejich odstraňováním. Je to kapitalismus, je to zvrácené trestné vykořisťování člověka člověkem. Udržitelnost života na Zemi je druhořadá než zisky miliardářů, kteří neplatí daně...

To vše se používá k manipulaci lidí, aby si mysleli, že nelidskost je přirozená a nevyhnutelná. Jak řekl Kwame Ture, kapitalismus neustále lže a spravedlnost nahrazuje nespravedlností. Morálku nemorálností.

Když jsme MY dělníci/pracovníci zoufalí, je snazší NÁS vykořisťovat. Když jsou lidé zaneprázdnění prací a příliš rozptýleni propagandou a drby bulváru je nepravděpodobné, že budou schopni zorganizovat revoluci. Změňte to, angažujte se a organizujte!

PŘEDPLAŤ SI DALŠÍ ČÍSLA

ANARCHISTÉ OBSADILI NEVYUŽÍVANOU PŮDU A ÚZEMÍ POJMENOVALI NESTOR MAKHNO

Na brazilském venkově skupina anarchistů zabavila 30 let opuštěné pozemky, aby ubytovali chudé rodiny a organizovali si společenský život podle anarchistických zásad. Nové území dostalo jméno: Nestor Machno.

Dne 15.4.2023 si třicet rodin dělníků převzalo pozemky, které byly více než 30 let opuštěné ve venkovské oblasti Massape. Tato nová komuna je výsledkem základní práce aktivistů skupiny "Zemi a svobodu" s obyvatelstvem žijícím v obzvláště degradované oblasti na okraji města. Převzetí správy nad opuštěnou oblastí bylo reakcí na rostoucí krizi bydlení a setrvačnost úřadů, které neumožnily lidem žít a pracovat za normálních podmínek. Okupované území bylo pojmenováno po slavném ukrajinském anarchistovi Nestorovi Machnovi.

Takto vysvětlují volbu názvu obyvatelé okupovaného území: Vzdáváme hold revolucionáři Nestorovi Machnovi. V mládí se postavil proti ruské monarchii a bránil obyvatele vesnice, kde se narodil, což ho zavedlo do vězení. Po propuštění se vrátil do svého rodného města a vedl kampaň za organizaci dělníků a zemědělců, přerozdělování půdy a kontrolu práce nad průmyslem.

Během ruské revoluce vedl Machno anarchistickou armádu, která bojovala proti bílé armádě starého režimu a bolševické Rudé armádě za autonomii Machnovského území (anarchisticko komunistického územní nacházejícího se na jihovýchodě dnešní Ukrajiny). Pod ochranou anarchistických milic Nestora Machna zemědělci kontrolovali významná území

a demonstrovali, že organizovaní lidé mohou změnit své životy, aniž by se museli někomu podřízovat.

Brazilští anarchisté kážou podobné principy. "Zemi a svobodu" je lidová organizace bojující za zemi a svobodu s myšlenkami blízkými anarchismu. Jejich činnost souvisí s odborovými organizacemi FOB (Federação das Organizações Sindicais Revolucionárias do Brasil). Jejich principy jsou autonomie, přímá akce a základní demokracie. Cíle: budovat důstojné bydlení, žít v komunitě bez útlaku, respektovat lidská území, pracovat v jednotě s přírodou.

V současném historickém kontextu to znamená budování samosprávy pro lidi ve společnosti bez utlačovatelů. Organizují v důsledku toho obsazení neobhospodařovaných pozemků, vytváření veřejných prostranství a aktivity zaměřené na zlepšení života.

Obyvatelé okupovaných území také uvádějí, že nebojují jen o kus půdy, ale o odlišný vztah mezi lidmi a půdou. Takto se žije běžný život při výstavbě sdílených prostor. Je tu společná kuchyně, společná pole a zahrady. Místo setkání, kde se o všem rozhoduje společně.

Po různých násilných akcích policistů, kteří je přijeli vystěhovat buldozery a kamiony, s tvrdým odporem a širokou solidaritou na podporu okupantů, uznali tito lidé své právo na půdu a domov (21. března 2024).

INICIATIVA SEEDS NOT BOMBS (SEMÍNKA MÍSTO ZBRANÍ)

SEEDS NOT BOMBS (Semínka místo zbraní) je solidární a protiválečná iniciativa některých členek a členů ČAS, která pěstuje a shromažďuje semena zeleniny a květin, které pak distribuuje ve svém sousedství za solidární příspěvek. Tento příspěvek je nižší než běžné ceny semen prodávané soukromými firmami.

Snažíme se tak popularizovat myšlenku "vypěstuj si vlastní jídlo", inspirovat k samozásobitelství a zahradičení. Nejde pouze o to vypěstovat si vlastní jídlo, ale také vlastní osivo. Proč být závislý na nadnárodních i domácích firmách a plnit jim kapsy za předražená semena, když nemusíme?

Výtěžek z distribuce semen je benefiční a poputuje na podporu lidí, kteří odmítli vzít zbraň a jít vraždit ve válce – dezertérům a těm, co se vyhýbají mobilizaci do armády, ale také lidem postiženým válkou na humanitární pomoc.

Iniciativa Seeds not bombs je praktickým zhmotněním nesouhlasu s válkou, militarismem a zbrojením. Odmítnutím falešného vlastnictví a praktickou ukázkou solidarity, internacionalismu a antimilitarismu.

Chceš nám pomoci? Věnuj nám semínka zeleniny a květin z vlastní zahrádky (rajčata, papriky, okurky, dýně, cukety, patizony atd.). Pozvi své přátele, aby se stali fanoušky naší stránky. Sleduj nás a sdílej naše články. Napiš nám slova podpory na mail: cas_kontakt@riseup.net. Najdeš nás na Facebooku a Instagramu. Ale také v rubrice na webu ČAS.

MOUDRÁ SLOVA ANARCHISTKY

MARIE BERNERI STÁLE PLATNÁ A AKTUÁLNÍ

"Nemůžete změnit současný režim, když neexistuje žádný revoluční duch, zatímco pracující nepochopí několik základních pravd:

- ▶ Že pracující a kapitalisté nemohou mít společné zájmy.
- ▶ Že imperialismus je hlavní příčinou války a příčina musí být vymýcena.
- ▶ Že vlády, pravicové a levicové, jsou vždy nástroji útlaku a že dělníci se musí naučit obejít se bez nich.
- ▶ Že politické strany usilují o moc ve svůj vlastní prospěch – pro malou menšinu. Proto musí být veškerá moc uchvátna a ponechána v rukou syndikátů, které tvoří velkou většinu mužů a žen z pracující třídy.

Nemůžeme dojít k revoluci, dokud se dělnická třída nezbaví svých iluzí, přijímání šéfu a víry ve vůdce. Naše politika spočívá v jeho výchově, ve stimulaci jeho třídního instinktu a ve výuce metod boje. Je to těžký a dlouhý úkol, ale lidem, kteří dávají přednost takovým výhodným řešením, jako je válka, bychom chtěli upozornit, že velká světová válka, která měla ukončit válku a zajistit demokracii, vyvolala pouze fašismus a další válku; že tato válka nepochybně vyvolá další války, přičemž základní problémy pracujících zůstanou nedotčeny. Náš způsob, jak odmítnout marný úkol záplatovat tento prohnitý svět, je snažit se vybudovat nový, tento úkol je nejen konstruktivní, ale je to také jediné východisko."

ROZHOVOR S ARGENTINSKÝM ANARCHISTOU

Přinášíme rozhovor s Edgardem, soudruhem z argentinské FLA (Federación Libertaria Argentina). Tématem byla samozřejmě nová argentinská vláda vedená „anarchistickým“ prezidentem. Edgard svými názory nereprezentuje celou FLA.

Nový argentinský prezident Javier Milei se netají svými anti-sociálními a extrémně neoliberalními postoji. Jak se doposud jeho politika projevila na sociálních právech pracujících?

Dne 20. prosince 2023, krátce po svém nástupu do funkce, vydal Milei dekret, kterým uzákonil řadu reforem, jež měly být okamžitě uplatněny. Koncem ledna 2024 zaslal první návrh zákona, jehož cílem bylo především ochránit dekrety před možnými budoucími žalobami. Tento první legislativní návrh byl zablokován, protože neměl potřebnou podporu v parlamentu. Debata byla otevřená a značnou část toho, co navrhovala ve svém politickém programu, se vláda snažila uskutečnit.

Vláda trvala na svém a podruhé dosáhla potřebného konsenzu s guvernéry jednotlivých provincií republiky (v platnost vstoupil 8. července 2024, ale vnitřní předpisy k jeho provedení stále chybí). Tyto nové soubory zákonů byly dopracovány s menší razancí než první, ale se stejným záměrem. Dát veškerou moc kapitálu na úkor veřejnosti a reformovat pracovní vztahy. Zákony sledovaly dva cíle: jednak zprivatizovat značnou část veřejných podniků, čímž by se tisíce zaměstnanců ocitly na suchu, a jednak navrhovaly pracovní reformu bez účasti odborů a zaměstnanců.

Příkladem lze uvést, že až do přijetí Mileiho zákonů bylo v pracovních předpisech stanoveno, že na začátku pracovního poměru běží tříměsíční zkušební doba. Od nového zákona se tato doba prodlužuje až na 12 měsíců, v závislosti na širokém spektru okolností. Důvodem k výpovědi je podle něj také obsazení nebo zablokování pracovního místa. Jinými slovy, jde proti hlavním nástrojům přímé akce, které se dosud používaly. S přijetím pracovní legislativy však dochází k mobilizaci požadující její zrušení.

Pokus o léčbu šokem, o kterou se před dvaceti lety pokusil Carlos Menem, skončila revolucí a okupováním továren. V čem je dnes situace jiná?

Během deseti let trvání menemistického projektu (1989-1999) byla teprve od druhého roku zavedena šoková opatření v hospodářské a pracovní oblasti. V ekonomické oblasti to znamenalo navázání národní měny (argentinského pesa) na dolar. Cílem tohoto opatření bylo vymanit se z hyperinflation, která dennodenně dusila ekonomiku, pomocí zmrazení mezd (do března 1990 vzrostly ceny o 95,5 %). Důsledkem tohoto opatření bylo, že argentinský export přestal být konkurenceschopný. Současně byla země otevřena neomezenému importu. To mělo přímý dopad na místní výrobu.

Tváří v tvář tomuto dilematu, zejména v posledním období menemismu, se zaměstnavatelé rozhodli vyhlásit bankrot svých podniků, aby se vyhnuli vyplácení odstupného. Tisíce dělníků se pak rozhodly obsadit svá pracoviště po celé Argentíně. Existovalo mnoho zkušeností s družstvy, zkušeností, které zároveň posílily sebevědomí tisíců lidí bez práce zničených liberalizací pracovního trhu, pozvedly kolektivního ducha a společný boj a zmírnily nejtvrdší dopady reforem.

Tehdejší privatizace státních podniků a liberalizace ze strany státu, která připomíná současnou dobu, úzce souvisela s ekonomickým programem poslední vojenské diktatury (1976-1983). Nicméně kromě okupovaných továren vznikla také sousedská shromáždění a solidární, samosprávné a horizontální prostory, kde se ti, kteří byli v důsledku divoké krize vyloučeni z ekonomického systému, alespoň dělili o jídlo.

Chavier Milei sice vyhrál volby, nyní však způsobil zvýšení životních nákladů obyčejných lidí o stovky procent. Jaká je jeho veřejná podpora nyní?

Ačkoli je ještě příliš brzy na to, abychom mohli odhadnout, jaký bude odpor proti tomuto novému náporu kapitálu (6 intenzivních měsíců), je to teď jako na houpačce. Můžeme říct, že mnoho podniků, které se v poslední době obnovily a byly samosprávně řízeny svými zaměstnanci, muselo skončit, a to z čistě nákladových důvodů. Drtí nás inflace (čtvrtá nejvyšší v regionu a jedna ze tří nejvyšších na světě) spolu s vysokými náklady na energii a k tomu se přidal nedostatek deviz/dolarů na dovoz výrobků, které jsou nezbytné pro výrobu, a které se v Argentíně nevyrobí. Otázka nedostatku dolarů je pro pochopení ekonomického fungování země klíčová, neboť stejně jako dolar umožňuje stabilitu národní měny, souběžně brání konkurenceschopnosti jejího vývozu a je tak vydána napospas nepředvídaným mezinárodním krizím (války, finanční bubliny), což ji činí neustále křehkou a vystavenou jakýmkoli vnějším vlivům.

Dalším opakujícím se faktorem této někdy až cyklické krize jsou půjčky od mezinárodních úvěrových agentur (MMF), které již několik let dohlížejí na vnitřní úctu a požadují úpravy a škrty v sociálních rozpočtech. Mileiova podpora je v současné době na střední úrovni (podle průzkumů se může pohybovat od 37 do 45 procent, připomeňme, že vyhrál s 55,69 %). Milei je produktem vyčerpání tradičních stran, vážných ekonomických problémů, které se táhnou již desítky let, a na druhé straně frustrace, kterou dokázal dobře zvládnout prostřednictvím různých médií a televizních či virtuálních platform.

Přestože existuje mnoho odvětví, v nichž by jeho diskurs a politika mohly jeho vládu nastartovat, v současné době se tak neděje. Nicméně faktory, jako je potlačování sociálních hnutí, hospodářská recese, vysoká míra nezaměstnanosti a vysoké životní náklady, se stávají v Argentíně normou.

Jak sociální hnutí budují proti Mileiovi odpor?

Odpor byl od počátku organizován masovými demonstracemi během parlamentních hlasování o „základním zákonu“. Spojilo se tak feministické hnutí, anarchisté, hnutí důchodců (rovněž anarchisté), vysokoškolských studentů, zaměstnanci státních podniků, učitelé a profesori, a stejně jako před 20 lety se vrátila sousedská shromáždění jako projev odporu mimo odborovou byrokracii a stranickou politiku, návrat ke kořenům samosprávy, horizontality a boje na ulici.

Je také třeba říci, že ačkoli je pravda, že většinové odbory (jejich vedení je peronistické) se zpočátku mobilizovaly, rozhodly se přejít k jiné strategii vyjednávání s vedoucími představiteli moci a opustily myšlenku generální stávk. Nakonec je třeba říci, že podle posledních ukazatelů chudoby máme přibližně 48% chudých z celkového počtu 47 milionů obyvatel. Tyto ukazatele jsou výsledkem degradace místní ekonomiky, zhoršení mezd, hospodářské recese a propouštění.

Nejzávažnější jsou však škrty v nejzranitelnějších odvětvích, jako jsou vývařovny (které od roku 2001 do současnosti nezanikly a do jisté míry jsou závislé na státních dotacích). Tyto státní dotace byly náhle přerušeny (v rámci výše zmíněných zákonů). Tisíce vývařoven tak zůstaly bez jídla. Důsledkem však nebylo nic víc, než že se ve stále nerovnějším ekonomickém a sociálním scénáři obnovila stará pouta solidarity z roku 2001.

Milei se definuje jako „anarchokapitalista“. Nepřinesl tím do veřejné debaty diskreditaci anarchistických myšlenek?

I když víme, že myšlenky, které Milei prosazuje a šíří, mají daleko k anarchismu, jeho neustálé zmínky v médiích vyvolávají u nic netušících lidí zmatek. Tváří v tvář tomuto scénáři jsme prostřednictvím sociálních sítí zahájili kampaň s texty a informacemi, které se snaží vnést jasno do zkreslování pojmů. Postupem času vznikl nový termín, který anarchokapitalisty vystihuje: liberální manekýni.

ANARCHISTÉ PROTI ŠKOLNÉMU

Československé anarchistické sdružení (ČAS) zásadně odmítá návrh Národní ekonomické rady vlády (NERV) a také ministra školství Mikuláše Beka na zavedení regulovaného školného na vysokých školách. Postavme se této neoliberální diktatuře kapitálu. Jako anarchisté a anarchistky si stojíme za naším neoddiskutovatelným právem na bezplatné vzdělání na všech úrovních škol a tím rovných příležitostí pro každého nejen pro děti bohatců! Zároveň je zde snaha vlády zavírat menší základní a střední školy – to povede k zhoršení kvality výuky, propouštění učitelů a nepedagogických pracovníků a nedůstojné dojíždění dětí do vzdálených škol. Nedovolme vládě nám toto právo vzít! Připravujme se na odpor! Organizujme se společně studenti, učitelé i rodiče – společně jako pracující třída! ČAS

Národní ekonomická rada vlády (NERV) představila vládě Petra Fialy (ODS) balíček II. s 37 doporučeními, kde navrhuje zavedení regulovaného školného na vysokých školách. „Mnohá doporučení jsou ve shodě s tím, co si ministr školství Mikuláš Bek stanovil jako priority po svém nástupu, jako například omezení vysokého podílu odložených nástupů do škol a mnohé další. Naopak na pořadu dne rozhodně není zavedení školného,“ řekla mluvčí ministerstva školství (MŠMT) Tereza Fojtová.

NERV vládě doporučuje, aby se zaměřila na zkvalitnění regionálního školství a přemýšlela o zavedení regulovaného školného na vysokých školách. Problematické jsou podle NERV zastaralý obsah rámcových a školních vzdělávacích programů a způsob výuky, pojetí přijímacích zkoušek na střední školy nebo vysoký počet malých škol.

Fojtová dále sdělila, že se: „Zaměříme se na ty, které lze zvládnout či alespoň zahájit do konce volebního období. Už na první pohled je ale jasné, že mnohá doporučení jsou ve shodě s tím, co si ministr školství Mikuláš Bek stanovil jako priority po svém nástupu,“ řekla mluvčí MŠMT.

Na pořadu dne rozhodně není zavedení školného,“ doplnila Fojtová s tím, že nadále platí vládní programové prohlášení. „Vláda bude garantovat bezplatné vysokoškolské vzdělání na veřejných a státních vysokých školách – nezavede školné ani zápisné.“ My však moc dobře víme, jak již několik volebních slibů tato vláda popřela od zmrazení důchodů, peněz na školství či zvyšováním daní! Změnit by se podle rady měl systém financování vzdělávací činnosti veřejných VŠ,

aby motivoval ke snižování neefektivnosti a více zohledňoval potřeby dalšího vzdělávání. Zároveň by se měl zkvalitnit systém hodnocení vzdělávací, výzkumné a třetí role veřejných VŠ. Následně by se podle rady mělo zavést regulované školné na veřejných VŠ. – To je právě pomalé plíživé zavádění školného! Nenechme se vládou oklamat a nepřijmeme žádné jejich argumenty na zavádění jakýchkoliv poplatků ve školství!!!

ANI HALÉŘ ZA MOŽNOST STUDOVAT! ZA BEZPLATNÉ VZDĚLÁNÍ!

PŘIPRAVUJME SE NA ODPOR, DOKUD JE ČAS! BUDME PŘIPRAVENÍ!

VLÁDA CHCE SENIORY V DOMOVECH DŮCHODCŮ VYŽDÍMAT O VŠECHNY PENÍZE VE PROSPĚCH KAPITALISTŮ

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) v čele s pravicovým asociálem ministrem Jurečkou chce vyždímat bezbranné seniory do posledního haléře! MPSV a celá vláda jde zase na ruku kapitalistům. Dosud byla nastavena maximální výše poplatku za ubytování v domově pro seniory a dalších pobytových sociálních službách. Současnou navrhovanou novelou by tomu už tak nebylo. Majitel by si mohl říct o všechny peníze ubytovaných důchodců. Prostě majitele soukromých domovů nechá, ať seniory sedrou z kůže.

Prostě ubytovaným starým lidem milionáři vlastníci danou pobytovou službu budou moc napařit poplatky, jaké budou chtít. Boháči je tak budou moci obrát o celý důchod, budou moci doslova maximalizovat své zisky. Ubohým babičkám a dědům nezbyde nic, ani na jedno kafe!

Nemáte takovou sumu? Tak táhněte na ulici a pod most! Miliardáři skupují zdravotnická i sociální zařízení. Režují na nás miliardy a nyní budou staré a nemocné lidi obírat o všechno, co dostávají! Protože se nedostali do krajských zařízení, protože kraje jich nezřídily dost. Senioři čekají často roky na jedno bílé volné lůžko v domově pro seniory! Žádný luxus, prostě jen mít střechu nad hlavou a pořádnou péči po ruce. Kapacita domovů nepostačuje a bude to čím dál horší. Neschopnost pravicových vlád řešit problém zřizováním nových domovů, tak současná asociální vláda horních deseti tisíc vyřešila dle kapitalistické a liberalistické logiky, navíc si sami a jejich kapitalističtí kamarádi přijdou na slušné zisky. Ze starých lidí udělají platící otroky a když budou mít nízké důchody na poplatky, tak skončí na dlažbě, a první mrazy problém s nedostatkem míst v domově důchodců vyřeší.

Zda se vám to nelidské? Ale takhle funguje kapitalismus! Sundejte si růžové brýle! Uvědomte si, že jste pracující třída a nemáte společné zájmy se svými šéfy a politiky, kteří jim slouží! Společnost je rozdělená na proti sobě stojící společenské třídy a vládne zde kapitalismus! Vy jste námezdní otroci a oni vaši páni! Nemusí tomu tak být pořád. Stačí, když si uvědomíme své postavení a rozhodneme se ho kolektivně změnit. My víme, že může fungovat společnost, kde není panů ani otroků – proto jsme anarchisté a anarchistky. Přidej se k nám a změníme společně svět!

ZPACKANÁ DIGITALIZACE ANEB STÁT JE BORDEL, ANARCHIE MATKA POŘÁDKU

Anarchismu je neustále předhazován neopodstatněný předsudek, že společnost nemůže fungovat bez hierarchické organizace – státu. Pořád posloucháme, že lidé jsou „hlupí“, aby si mohli vládnout sami. A tak nám kvůli tomu vládnou stejní hlupáci jako jsme my, ale říkají si odborníci a politikové? V čem jsou lepší, nám zůstává záhadou?!

To, že si lidé mohou vládnout sami a dokáží to kolektivně lépe než nějací „odborníci“ a političtí poskokové bohaté elity budiž příkladem totálně zpackaná digitalizace stavebního řízení pirátského ministra Bartoše. Žádosti o opravu nebo stavbu bytu nabírají extrémní zpoždění, firmy přicházejí o zakázky, úřady se hrouští a předseda Pirátů se tváří, jakoby nic.

Na rozdíl od opozice, to jest dalších politických stran, které nejsou zrovna u moci, ale po svém případném zvolení se budou chovat stejně diletantsky a starat se hlavně o svá koryta a zájmy bohatců, nevoláme po demisi aroganta Bartoše, naopak obrácíme se na každého pracujícího a studenta, aby se zamyslel a přemýšlel, jestli by nám nebylo lépe ve světě bez politiků a šéfů – ve společenské samosprávě tj. anarchistickém komunismu.

ZÁVĚREČNÉ PROHLÁŠENÍ BALKÁNSKÉHO ANARCHISTICKÉHO FESTIVALU KNIHY 2024

Kosovská Priština se od 5. do 7. července 2024 stala hostitelem 16. ročníku Balkánského anarchistického festivalu knihy (BAFK) a proměnila se tak v centrum anarchistického myšlení, součinnosti a solidarity. Toto historicky první anarchistické shromáždění v Albánsku přilákalo přes 250 účastníků z 29 zemí od Chile po Ázerbájdžán. Celkem 32 kolektivů a hnutí představilo své knihy a časopisy, což společně s 18 diskuzemi a událostmi předvedlo všeobjímající pestrost hnutí. Účastníci festivalu se v pravém duchu kolektivismu a vzájemné pomoci zapojili do organizace a vytvořili tak z této události úctyhodnou ukázkou toho, co lze společnými silami dosáhnout.

To, že se tato událost odehrála právě v Prištině, je zvláště důležité. Od konce války je Kosovo svázáno v neutuchajícím střetu, díky čemuž mezi Kosovem a Srbskem přetrvává napětí. Elity na obou stranách využily této situace a se postaraly o pro ně výnosný rozkol mezi těmito společnostmi. Samotná skutečnost, že soudružky a soudruzi z celého Balkánu včetně Kosova a Srbska stáli bok po boku aby společně odsoudili nacionalismus a státní politiku, vypovídá o naší kolektivní oddanosti k solidaritě, odporu a spolupráci navzdory umělým hranicím a politice států, které se nás snaží rozdělit.

Naléhavost tohoto setkání nelze zveličít. V době plamenů války spalujících zemi a šířícího se přízraku neskryvaného fašismu státy přistupují ke stále vehementnějšímu zbrojení a represím. Během BAFK jsme si navzájem sdíleli zkušenosti z našich domovin a analyzovali jsme vzestup nacionalistické rétoriky v Balkánských státech a jejich současné zbrojení spojené s návrhy na znovuzavedení povinné vojenské služby. Tyto kroky si vzájemně hrají do not, čehož je pak využito pro opodstatnění zmíněného zbrojení a šíření strachu napříč společnostmi. Dle našeho názoru je nezbytně nutné, aby obyvatelé Balkánu i okolí, v rámci anarchistických kolektivů i individuálně, prohloubili spolupráci a posílili síť boje proti vzestupu nacionalismu a militarismu. Selhání takto učinit povede k válce. Válka je nedílnou součástí kapitalistického systému. Ať už je nižší intenzity nebo totální, válka slouží jako důležitý nástroj pro rozmach kapitalismu skrze zpřístupňování nových zdrojů pro vykořisťování: půdy, moře, nerostných surovin, všech živých bytostí, či produkce a prodeje zbraní jako kapitálu.

Nepodléháme sklonu uvažovat o konfliktu jako o binární události mezi dvěma národními státy, ačkoliv akceptujeme jeho nuance a kontext, ve kterém vznikají; chápeme jej jako válku kapitálu proti společnosti. Války v Ukrajině, Súdánu, Sýrii, Myanmaru, Subsaharské Africe, války kartelů v Mexiku a další se řídí stejnou logikou nadvlády a rozmachu kapitálu, což přináší jen smrt a zkázu.

Je zřejmé, že balkánské státy se nedívají na divadlo války zpovzdálí, ale jsou jeho nedílnou součástí; hostí světově významná vojenská zařízení, poskytují prostory pro výcvik ozbrojených sil, nabízí logistiku a koridory pro přesuny zbraní a jednotek, přispívají svým technickým know-how, hrají významné role v globálních válečných manévrech a produkují a prodávají zbraně po celém světě, a tudíž umožňují a účastní se vraždění a genocidy. Veřejné a soukromé sektory ruku v ruce tvrdě pracují na přeměně i těch nejmenších balkánských zemí v regiony se podstatnou produkcí či odběrem zbraní a současně roste tlak na místní společnosti k přijetí nové, čím dál tím více militarizované reality pod rouškou strachu a nejisté budoucnosti.

Možná nejohavnějším a nejzjevnějším příkladem válečné logiky je právě probíhající genocida v Gaze a útoky na Palestinské obyvatelstvo Západního břehu, jež vedly k desítkám tisíc obětí a destrukci celého regionu v přímém přenosu na našich obrazovkách; to vše s podporou světových imperialistických mocností a vojensko-průmyslového komplexu, včetně balkánských států poskytujících politickou a vojenskou podporu. Genocidní válka v Gaze je připomínkou koloniální schopnosti Západu vést vyhlazovací války a také tanatopolitickou laboratoří odhalující, jak jsou současné vládnoucí třídy schopny a odhodlány nakládat s celými populacemi.

Vyjádřujeme svou solidaritu s palestinským lidem a vyzýváme k odporu na celém Balkánu, abychom narušili politickou a vojenskou podporu poskytovanou balkánskými státy Izraeli. Naším nepřitelem není jen válka samotná, ale také státy a kapitalistické systémy, které ji podporují. S tímto vším na mysli vyzýváme k mezinárodním dnům akce proti militarismu a nacionalismu v prvním říjnovém týdnu (1.-10. října 2024). V tomto období zveme všechny, aby ve své lokalitě a svým vlastním způsobem zorganizovali akce proti podmínkám

vedoucím k válkám: nacionalismu, militarismu, patriarchii, politice vyloučení, atd. Vyzýváme k akcím proti zbrojnímu průmyslu a transportu zbraní, proti všem národním vojenským aparátům, nadnárodním vojenským koalicím a vzrůstající militarizaci našich společností. Tak jako v minulých letech zdůrazňujeme naši solidaritu se všemi dezertéry, odpůrci války a odpírači vojenské služby.

Militarizace Balkánu nevyhnutelně vedla k militarizaci státních hranic, které se tak staly rozsudkem smrti pro migranty využívající Balkán jako cestu k evropským městům. Země Balkánu, které jsou označovány jako pohraničí "Pevnosti Evropy," se chopily role regulátorů pohybu. To znamená zdržování, krádeže, lynčování, zadržování a dokonce vraždění migrantů pod rouškou technokratické rétoriky managementu migrace. Stovky milionů byly věnovány Balkánským zemím, aby se mohly vybavit nejnovějšími technologiemi pro sledování a militarizaci svých hranic. Současně tyto země hostují jednotky Frontexu v soustředěném úsilí chránit "Pevnost Evropa." Nyní balkánské státy slouží nejen jako odstraňující prostředek pro migranty přicházející do Evropy, ale rovněž hrají aktivní roli ve "zpracování" migrantů tvorbou center v Albánii jménem Itálie, či skrze pronájem 300 Kosovských vězeňských cel Dánsku za účelem deportace migrantů. Jakožto lidé pocházející ze společností ovlivněných migrací (či přímo jakožto migranti) vyjadřujeme svou solidaritu s migranty přicházejícími na Balkán či procházející jím, a zdůrazňujeme potřebu posílit mezinárodní anarchistické iniciativy pro poskytování podpory cestujícím lidem.

Útrpná existence žen, trans, nebinárních a queer lidí v patriarchálních kapitalistických společnostech je dále ztížena neoliberálními reformami, reakcionářskými kněžsko-konzervativními silami a dehumanizující státní politikou. V čím dál tím více nacionalistických a militarizovaných státech, jsou řeči o demografickém úpadku používány k odůvodnění více restriktivní legislativy týkající se autonomie rodičích lidí. Těla byla redukována na pouhé nástroje k reprodukci z hlediska porodu i péče, které jsou využívány kapitálem jako práce, jež je ostře sledovaná skrze přímou nadvládu nad těly. Anarchistický boj ve jménu svobody a rovnosti je tak ve své podstatě i bojem feministickým. Stvrzujeme naši oddanost boji proti patriarchátu ve všech jeho formách vykořisťování a nerovnosti, stejně tak jako naši oddanost boji za reprodukční spravedlnost a bezpečné a samostatné řízení potraty.

Dále zdůrazňujeme že naše anarchistické hnutí musí být bezpečným místem pro každého a musí podporovat prostředí ztělesňující ideál rovnosti, zbavené chlapáctví, nenávisti k ženám, homofobie, transfobie a queerfobie. Víme, že v tomto ohledu stále máme co dělat, a abychom podpořili tuto tendenci, zavazujeme se k transformativní spravedlnosti v rámci našich komunit.

Bojovat proti kapitalismu znamená bojovat proti jeho logice a moci na vícero frontách. Náš boj je tak nedílnou součástí řady bojů uvnitř naší společnosti, s odlišným kontextem v každé lokalitě. Anarchistický boj proti kapitalismu je tudíž rovněž bojem proti veškerému státnímu násilí a destrukci. Tento BAFK nás utvrdil v našem odhodlání skoncovat s vězeními a zdůraznil naši veřejnou podporu anarchistických vězňů v regionu i mimo něj. Jako anarchisté musíme rovněž stát v čele boje proti ničení životního prostředí. Musíme tedy vyvinout strategie které nejenže berou v potaz akutní krize (které často přesahují naše kapacity), ale také tvoří dlouhodobou, víceúrovňovou analýzu a strukturu odporu proti kapitalismu. Toho lze dosáhnout jen uvědoměním si propojenosti našich bojů, kterou je potřeba reflektovat ve všech aspektech našeho organizování a akcí.

Během tohoto BAFK jsme také diskutovali o důležitosti dalšího rozvoje a zřizování naší vlastní autonomní infrastruktury. Squaty a autonomní sociální centra jsou v této infrastruktuře velmi důležitá, jelikož poskytují místa pro organizaci, budování komunity a odpor. Tato místa však čelí nelehkým výzvám, od státní represe po vnitřní rozpory. Potvrdili jsme si nutnost podporovat tyto iniciativy kvůli jejich roli v hnutí a v komunitách, ve kterých žijeme.

Stejně tak jsme zdůraznili důležitost tvorby našich vlastních vydavatelských iniciativ a anarchistických médií, jako například rádiových vysílání, které jsou stěžejní pro šíření novinek a zkušeností o boji našeho hnutí i širší veřejnosti. Rovněž uznáváme potřebu spravovat naši vlastní historii skrze archivační projekty. Tyto projekty mohou sloužit nejen jako platformy pro záznamy a psaní historie z našeho vlastního pohledu, ale také jako zdroje vědomostí o taktikách, praktických a analýzách, které můžeme nadále využít.

Balkánský anarchistický festival knihy 2024 potvrdil naši kolektivní sílu a odhodlání budovat svět bez útisku, což podtrhuje naše oddání k odporu na jedné straně a k solidaritě na straně druhé. Výhledově musíme pokračovat v budování podpůrných sítí a vyvíjení strategie pro čelení kapitalistickému systému a státu, který jej chrání. Musíme rozšířit naše síť, dosáhnout do Balkánských měst, ve kterých dosud nejsou anarchistické iniciativy a podpořit jejich vznik a prosperitu. Koordínace a solidarita jsou pilíře, na kterých postavíme náš odpor a vytvoříme budoucnost založenou na vzájemné pomoci, svobodě, radikální empatii a rovnosti. Musíme znovu zdůraznit význam pořádání tohoto festivalu v Albánsky mluvící lokalitě, což z něj dělá historicky první anarchistické setkání v těchto místech. Kolektivy, skupiny a jednotlivci, kteří přišli ze všech koutů světa, měli možnost dozvědět se o kontextu místního boje a sdílet své zkušenosti s obyvateli Příštiny. Pro mnohé Příštinské návštěvníky festivalu i pro kolektivy a jednotlivce, kteří festival podpořili, to byla nová zkušenost a ukázka síly nehierarchické organizace založené výhradně na solidaritě a vzájemné pomoci. Tato zkušenost rovněž poukázala na relevanci anarchistické analýzy a organizování se v rámci lokálních i regionálních bojů. Závěrem s nadšením oznamujeme, že příští Balkánský anarchistický festival knihy bude hoštěn v řecké Soluni

Účastníci Balkánského anarchistického festivalu knihy 2024

PROHLÁŠENÍ REVOLUČNÍCH INTERNACIONALISTŮ PO PROTIVÁLEČNÉM KONGRESU V PRAZE

Proti kapitalistickým válkám a proti kapitalistickému míru!

Nejen Evropu obchází strašidlo apatie. Kdysi organizovaný vzdor vůči válce a utlačování naší třídy nyní z velké části přihlíží zpovzdálí.

Ochromen zbabělostí a zmaten, či spoluminen na narativu kapitalistického imperialismu stávícím dělníka proti dělníkovi: "některé války před třídní válkou".

Toto ochromení pramení z domněnky, že ti kdo podporují některé války a boje, a v důsledku stát, a internacionalisté kteří jsou proti všem válkám a všem státům jsou schopni soužití pro zachování falešné jednoty.

Tato falešná jednota musí být zlomena v zájmu naší třídy. Válka je nyní zde a náš boj proti ní je našim nejpřednějším úkolem! V Ukrajině a Rusku, v Gaze a Izraeli, v Etiopii, v Tigraji, ve Spojených státech a Íránu, od Čínské lidové republiky až po Jemen, Súdán či Myanmar, naše třída nemá národ!

Doma i ve světě: Odmítněte jejich sociální mír a jejich hon za globální válkou! Žádnou válku krom třídní války!

Československé anarchistické sdružení (ČAS) se připojuje k prohlášení revolučních internacionalistů po pražském protiválečném kongresu a vyjadřuje přání, aby mezinárodní anarchistické a revolučně socialistické hnutí položilo základy k vytvoření Antimilitaristické internacionály, která bude schopna koordinovat antimilitaristickou a protiválečnou činnost na mezinárodní úrovni.

Prohlášení zatím podepsaly: 1. ACN [AnarCom Network] (UK) 2. ČAS (Czechia and Slovakian) 3. KRAS – AIT (Russian) 4. AMI [Anti Militarist Initiative] (International Network) 5. AXA (Hungary) 6. IWW Poland ROC {RKC} (Poland) 7. Don't be silent – Odessa (Ukraine) 8. FCAB (Bulgaria) 9. CNT- AIT France 10. ASI – AIT (Serbia) 11. ATENEO LIBERTARIO DE CARABANCHEL LATINA (Spain) 12. Konflikt (Bulgaria) 13. ACG (UK)

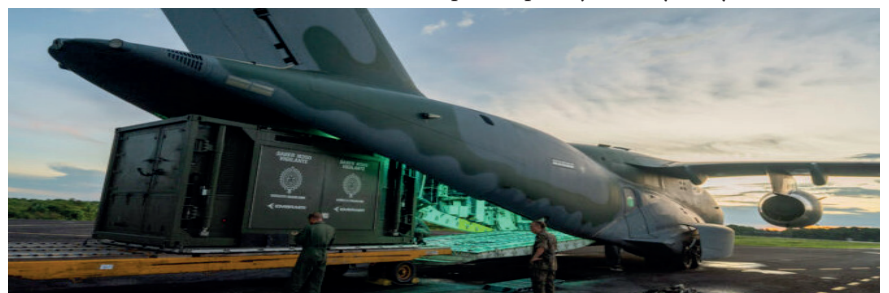
UŽ ANI HALĚŘE NA MILITARISMUS A VÁLKU: NEPOTŘEBUJEME TRANSPORTNÍ LETOUNY

Ministerstvo obrany nakoupí dva střední transportní letouny Embraer C-390 Millennium. Celková cena bude 13,7 miliard. Další velké výdaje bude stát jejich provoz. Ačkoliv vláda ospravedlňuje jejich nákup jejich použitím při požárech a evakuaci osob ze zahraničí, je zvláštní, že jsme se bez nich dosud dobře obešli.

Skutečným důvodem je jejich zapojení do války na Ukrajině a pro převoz vojenského materiálu. Vláda tak opět nachází peníze na válečné úsilí, zatímco tvrdí, že nejsou na zaměstnance ve zdravotnictví a školství, či třeba pro zaměstnance soudů, kteří nyní stávkují. Představte si kolik školních potřeb pro naše děti mohlo být pořízeno? Jak dlouho by mohli dostávat naše děti obědy zdarma?

Nákup ve středu 2. října odsouhlasila vláda, řekla na tiskové konferenci po jednání kabinetu ministryně obrany Jana Černochová (ODS). Obrana zahájila jednání s brazilskou společností Embraer loni na podzim. Letouny lze využít mimo jiné k přepravě těžké vojenské techniky i osob. Smlouvu chce ministerstvo s výrobcem uzavřít do několika týdnů, první stroj by měli mít vojáci k dispozici příští rok. Letos počítáme se zálohovou platbou ve výši osm miliard korun, díky čemuž dostaneme první stroj už příští rok. Druhý letoun by pak ČR měla obdržet v roce 2027 nebo 2028.

Pryč s vládou válečných štváčů! Jako anarchisté a anarchistky voláme: jestli politici chtějí válčit ať si válčí sami a hradí si to z vlastních nakradených peněz a nikoli z peněz pracujících vybraných na daních.

PROTI DALŠÍMU ZDRAŽOVÁNÍ ENERGIÍ

Vláda a kapitalisté vydělávající na obchodu s energiemi se nám opět chystají utahovat opasky. Opět utočí na naši důstojnost, a chystají se nás opět ozebračovat, i když za těžce vydělané peníze si můžeme dovolit stále méně a stále více z nás na vlastní kůži pociťuje, co je "pracující chudoba". Jako sociální anarchisté a anarchistky odmítáme liché argumenty vlády a energetických společností – moc dobře víme, že skutečným důvodem je zvýšení zisků a dividend akcionářů, a v neposlední řadě arogance vlády a jejich opovrhování pracujícími lidmi, z jejich práce jako parazitů žijí v luxusu. Co dělat? V první řadě si nesmíme nechat namlavit, že s tím nemůžeme nic udělat. Můžeme protestovat a vyjít do ulic, přinutit vládu, aby jednala v náš prospěch a nikoliv ve prospěch energetických společností a svůj vlastní.

Média podle očekávání informují, že energie od příštího roku opět zdraží. Nahrávají tomu vyšší ceny na velkoobchodních burzách a zejména očekávané oznámení zvýšení poplatku za regulovanou složku elektřiny a plynu. Konkrétně u plynu však hrozí i další rizika, jejichž naplnění by mohlo hnát ceny pro konečné odběratele ještě výše. Celkem by se tak faktury domácnostem mohly zvýšit až o několik stovek korun měsíčně.

Zdražení plynu můžeme očekávat kvůli jeho vyšší ceně na burze, tedy spekulacím kapitalistů, kteří jako důvod ke zvyšování cen využívají napětí na Blízkém východě a války mezi Ukrajinou a Ruskem. Dodavatelé plynu proto mohou přistoupit k dřívějšímu zdražování. Aktuálně je velkoobchodní cena na 41 eur (1 032 Kč) za MWh. Pro srovnání lze dodat, že během topné sezóny v letošním únoru byla cena plynu 22 eur (554 Kč).

Jednotlivé evropské státy už na cenu plynu reagovaly, a to s dostatečným předstihem. Zásobníky jsou totiž v Evropě naplněny v průměru z 85 procent, což je nad úroveň pětiletého průměru. Takže je vidět, že plynu je víc než dostatek, a zvyšování jeho ceny je zase jen snaha maximalizovat zisky pro úzkou skupinu majitelů a akcionářů energetických společností. Takhle funguje kapitalismus!

Z čeho se vlastně cena elektřiny a plynu skládá? U plynu i elektřiny se dělí na regulovanou a neregulovanou část. Regulovaná náleží státu a vláda či úřad do ní může zasáhnout. To se stane zřejmě v nejbližší době. Kabinet pravicového šmejda Petra Fialy (ODS) totiž projednává návrh ministerstva průmyslu na zvýšení poplatku za činnost energetického regulátora, tedy Energetického regulačního úřadu. Návrh počítá s tím, že by se poplatek zvedl u elektřiny z 2,39 Kč za MWh na 4 koruny. Ročně by průměrná domácnost uhradila o 19,32 koruny navíc. U plynu jde o navýšení z 1,34 koruny za MWh na 2,20 koruny.

V celoročním vyúčtování by se jednalo o zvýšení o desítky korun. A jaký je důvod pro úpravu poplatku? Podle ministerstva průmyslu je potřeba pokrýt náklady na činnost regulačního úřadu. Vláda, tak nejspíše potřebuje další peníze na podporu války a zbrojení, ale také vyšší mzdy svému úřednictvu i sobě samým.

Vyšší cena ale může dopadnout na celou regulovanou složku. V minulém roce došlo k tomu, že Energetický regulační úřad navrhl zvýšení regulované části elektřiny o 65,7 procenta a u plynu o 38,8 procenta. U elektřiny si proto lidé letos připlatili zhruba o 3 200 korun navíc a u plynu asi o 125 korun. Podobné navýšení se dá očekávat i letos.

Energetičtí odborníci totiž upozorňují, že síť je rok od roku více namáhaná a je potřeba platit více za infrastrukturu. „Náklady na distribuční síť rostou. U plynu spotřeba klesá, ale síť jsou čím dál starší. Náklady rostou a je potřeba si vzít z poplatku více. Tedy selským rozumem řečeno, celá léta se od lidí vybrané peníze nepoužívaly na opravu infrastruktury, ale na odměny politikům a úřednictvu, a nyní by nás strhali, když je v katastrofálním stavu. To se hned pozná dobrý hospodář. My to jako anarchisté a anarchistky tvrdíme neustále, že stát je zbytečná, nepotřebná a kontraproduktivní instituce jdoucí proti lidem a jejich zájmům.

V souvislosti s válkou na Ukrajině a kvůli rostoucím cenám energií sáhl na trh i stát. Fialova vláda totiž začala nakupovat strategickou infrastrukturu, mezi kterou patří zásobníky a potrubí.

MEZI HOVNY SI NEVYBEREŠ! NECHOĎTE K VOLBÁM, ALE BOJUJTE ZA SEBE!

Nebyli jsme jsem volit předtím, a nepůjde ani nyní v krajských volbách, kašleme totiž z vysoka na politické šmejdy Fialu, Rakušana, Bartoše, Jurečku, Babiše, Šmardu, Macinku, Rajchla, Okamuru či Konečnou.

Jsme sociální anarchisté a anarchistky, odmítáme se podílet na parlamentním divadle či lépe řečeno humbuku?! Věříme a usilujeme o společnost, kde si lidé budou vládnout sami a přímo bez prezidenta, poslanců a senátorů! Tečka a vykřičník! Všichni ti jsou loutky, pracují v zájmu vlastníků a zaměstnavatelů.

Ať zvolíme kohokoliv, nic se pro nás jako pracujícího nezmění – pořád jsme okrádání v práci, v kramě při nákupu potravin, státem daněmi. Volba menšího zla nic nezmění, je k ničemu! Kolikrát už jste volili pro menší zlo a k čemu to bylo???

Největší kontroverzi ale vyvolal nákup firmy Net4Gas, která se stará o tranzit plynu z Ruska. Společnost loni prodělala 1,7 miliardy korun, přičemž předloni vykázala zisk 6,2 miliardy korun. Přes potrubí společnosti dříve proudil ruský plyn do Německa. Po ukončení kontraktů s Gazpromem je ale tato cesta vyschlá. Objednávky proto v současné době nejsou, přičemž za plynovody se nadále platit musí. To s největší pravděpodobností odnesou lidé na svých fakturách. Běžná domácnost v Česku tak může už v příštím roce platit na poplatcích za plyn zase o několik stovek korun ročně více, jen aby se pokryly fixní náklady na ladem ležící trubky ve vlastnictví Net4Gas. Když trubky nezaplátí tranzit, zaplatí je pracující. Přitom jeho vyhlídka, že tranzit bude opět jednou profitabilní, je nyní, jak vidno, krajně nejistá, a to právě díky politice vlády. Zatímco sama ukrajinská vláda odebírá ruský plyn, česká vláda jako správný vazal USA (a také amerických energetických společností) ruský plyn zastavila na úkor většiny společnosti bez zájmu, jestli na to i tak špatně placení čeští pracující budou mít. Takhle vypadá arogance mocných vůči ovládaným v praxi. Proto jsme anarchisté a anarchistky! Jestli se ti nelíbí, možná si také jedním nebo jednou z nás?!

Odpovíme vám: "K hovnu!" Co jste taky čekali? Chcete změnu? Tak tu nehledejte u volební urny. Urny vaší svobody a důstojnosti.

Chcete vyřešit své problémy? Tak nečekejte pomoc od politiků všech barev. Musíte si pomoci sami, svou aktivitou. Nenadávejte politikům a šéfům. Protože vy sami jste příčinou, že se s vámi zachází jako s onucí.

Chcete to změnit? Tak pro sebe něco udělejte, buďte aktivní, nevěřte politikům a organizujte se. Přistupte za členy či členky Československého anarchistického sdružení nebo vytvořte vlastní skupinu.

**Bojujte za sebe, bojujte spolu!
Nevěřte žádným politikům.**

PRŮZKUM: VĚTŠINA OBYVATEL ČESKA JE PRO OKAMŽITÉ UKONČENÍ VÁLKY NA UKRAJINĚ

Agentura STEM provedla průzkum ohledně války na Ukrajině. Ačkoliv jsme každý den médií a vládními politiky strašení válkou, přesvědčování o tom, že jsme ve válce s Ruskem, které nám zítra zabuší na vrata, zdá se, že tato indoktrinace není natolik úspěšná. Velká část české společnosti chce logicky mír, jak je vlastní každému chudému člověku, protože jsou to jejich války a naše strádání a mrtví.

Co potvrzuje průzkum, kde přibližně dvě třetiny Čechů by podpořily rychlé ukončení války na Ukrajině i za cenu územních ztrát. Jako anarchisté a anarchistky, coby důslední odpůrci válek mezi státy a antimilitaristé, se také přikláníme k většinovému postoji: za okamžité zastavení války! Ano, i za cenu územních ztrát, protože pro nás jsou důležité zachráněné lidské životy a je nám lhostejné, jaký státní prapor bude na daném kousku země vlát (což je i postoj mnoha obyvatel válkou postižených oblastí východní Ukrajiny přinesený západními novináři).

Nechme však mluvit průzkum STEM: Z možných druhů pomoci Ukrajině dávají Češi podle průzkumu nejčastěji přednost humanitární pomoci a různým druhům obnovy ukrajinského území. S humanitární pomocí souhlasilo v březnu celkem 74 procent lidí a s obnovou infrastruktury 65 procent. Naopak 54 procent Čechů podle březnového průzkumu nesouhlasilo s dodávkami zbraní a vojenského materiálu na Ukrajinu, v případě bojových letadel to bylo ještě o tři procentní body lidí víc. Česká společnost byla naopak rozdělená přesně půl na půl v názoru na výcvik ukrajinských vojáků a 82 procent obyvatel byla proti přímému zapojení sil NATO do bojů proti Rusku na Ukrajině. Vládní tzv. česká iniciativa nákupu dělostřeleckých granátů pro Ukrajinu, měla podporu tato iniciativa jen u 36 procent Čechů.

Tento průzkum ukazuje, že antimilitaristické myšlenky mají živnou půdu rezonovat mezi českou společností, a že je třeba je posilovat a vtiskávat jim třídní společenský aspekt, vysvětlovat lidem, že současné války jsou výsledkem střetu dvou imperialistických bloků (USA/EU a Ruska/Čína). Vysvětlovat, že války jsou důsledkem kapitalismu a rozdělení světa na vládnoucí a ovládané. Probouzet v lidech třídní uvědomění a názor, že pokud se jako pracující spojíme v silné mezinárodní hnutí – můžeme zastavit příští války a skoncovat s těmi, kteří je rozpoutávají. To je úkol anarchistického hnutí, tak se ho držme!

OMYLY ANARCHISTICKÉ FEDERACE K VÁLCE A IMPERIALISMU

K poslednímu vyjádření Anarchistické federace (AFed) k návštěvě pluku AZOV musíme vyjádřit několik kritických poznámek, které doufejme popíchnou čtenáře a snad i samotné členstvo AF k zamyšlení a sebereflexi.

Hned v úvodu AF píše: “Ano, v pluku Azov i přes restrukturalizaci stále působí náckové (ač v současnosti ne jenom ti). Liberálové, kteří* které se to snaží popřít dělají to, co umí nejlépe – dělat z lidí idioty”. To byl důvod, proč jsme proti agitačnímu turné AZOV v Praze vyjádřili nesouhlas, jelikož nám přijde logické, abychom jako sociální anarchisté a anarchistky potírali neonacismus a fašismus, který vždy směřuje k potlačení a většímu ztotočení pracující třídy, ke které náležíme.

Anarchistická federace pokračuje v kritice antifašismu KSČM, nemůže než souhlasit, když píše: “Ano, “bolševický antifašismus” s českými a sovětskými vlajkami záhadně přesně kopíruje putinovskou imperiální propagandu a není méně dementní.” Jako sociální anarchisté a anarchistky odmítáme systém politických stran jako cestu k naší emancipaci, své protivolební postoje jsme opakovaně vyjádřili v sérii článků ohledně eurovoleb i články kritizující marxismus z anarchistických pozic. Aktivita proti návštěvě AZOV v Praze jsme podpořili, protože komunisté byli jediní, kteří se rozhodli konat, zatímco AFed a antifašisté například z K115 cudně mlčeli.

AFed pořádala protiakti proti proruským Noční vlkům v Praze, což jediné schvalujeme, ale je nám záhadou proč to stejně tak neučinila v případě AZOV? My říkáme: “Ani Moskva, ani Kyjev”. V případě AFed se tak neliší od KSČM, která tančí podle Moskvy, zatímco AFed tančí podle Kyjeva! Možná také z obav před “anarchisty”, kteří bojují společně s nácky a nacionalisty v AZOV, což podle nás jako anarchisty a anarchistky není akceptovatelné!

Přicházíme k poslední části vyjádření AFed, která však zní jako kdyby je nepsalí anarchisté a revolucionáři, ale liberálové spokojení s buržoazní demokracií a kapitalismem. Máme ještě v dobré paměti jejich staré články, které správně pochopily střet imperialistických mocností USA a Ruska v prostoru Ukrajiny během a po Majdanu, během války na východní Ukrajině. Podivujeme se jak to, že najednou neplatí a jedinou imperialistickou mocností je Rusko!? Vraťme se však k jejich vyjádření, kde píše: “To však nebrání TOBĚ podpořit anarchistické antifašisty* antifašistky působící v Ukrajině, kteří* které nezapadají ani

do jedné kategorie. Imperium (liberální, bolševické, putinovské) padne, solidarita zvítězí!” Jako sociální anarchisté a anarchistky souhlasíme, aby padla všechna impéria, všechny státy a kapitalismus, a byl nahrazen volnou společností – anarchií.

Nemůžeme však nekriticky přijmout odklon části ukrajinských “anarchistů” i částí jejich západních podporovatelů od revoluční tradice defetismu a antimilitarismu pro naše hnutí vlastní a naše hnutí ukotvující. Protože “anarchisté”, kteří navléknou státní uniformu a poslouchají rozkazy vlády a generálů přestávají být anarchisty, ale užitečnými idioty a sluhy právě těch impérií a státních zájmů – v případě těch bojujících v ukrajinských uniformách za liberální (západní) impéria.

Jako sociální anarchisté a anarchistky říkáme, že pracující mají právo a mají vzít zbraň do rukou, aby se osvobodili a prosadili si nový společenský pořádek. Odmítáme však, aby umírali ve válkách státníků a kapitalistů. “Anarchisté” v uniformách na Ukrajině chrání státní zřízení, které dělá z místních obyvatel námezdní otroky a chtějí zachránit systém jejich otroctví výhodný pro západní kapitalisty. Co je na tom anarchistické? Nic!

Zrovna na Ukrajině před sto lety místní anarchisté v čele s Nestorem Machnem se zbraní v ruce vyhnaly bílé (kapitalisty) a rudé (bolševiky), aby na osvobozených územích realizovali anarchokomunismus. To však dnešní “anarchisté” na Ukrajině nečiní, nevytvořili milici nezávislou na státu, která na osvobozených územích vyžene státní úředníky a případně okupační ruskou správu, aby na nich vyhlásila autonomii a realizovala volnou společnost. V takovém případě by měli naši plnou podporu. Takhle jen zbytečně prolévají krev ve válce mezi západními a východními kapitalisty, bez toho aby se jen o milimetr přiblížili společenské přeměně a převedení našich ideálů ve skutečnost. Místo probouzení revolučního ducha místních obyvatel jen prohlubují bujení nacionalismu, který jde proti zájmům pracujících i cílům našeho emancipačního hnutí.

ZAPÁLENÁ RAKEV KAPITALISTY A MAJITELE OSTRAVSKÉ HUTI GUPTY

Symbolickým pohřbem krachující ostravské hutě Liberty vyvrcholila v úterý 6.8.2024 tragikomická série jednání mezi reformními odboráři a vedením podniku. Naštvaní pracující před budovou ředitelství podpálili symbolickou rakev podniku. V plamenech skončila i fotka jeho majitele Sandživa Gupty. Naštvaní dělníci skandovali: „Hanba, fuj, hovado!“

Protest začal smutečním průvodem k soše hutníka, která stojí před ředitelstvím podniků. Účastníci průvodu nesli fotografie Gupty a ozývaly se výkřiky jako „fuj“, „hovado“ nebo „zrádce“.

Zaměstnanci pak před sochou hutníka z roku 1965 položili rakev, kterou poté polili hořlavinou a podpálili. Jeden z naštvaných hutníků pak přistoupil k rakvi s fotografií Sandživa Gupty, hlasitě zaklel, odplivl si a fotografii pak hodil do ohně za potlesku přítomných. K vlastní škodě dělníků z hutě Liberty to byl vrchol jejich odporu. Celá akce se tak stala smutným obrázkem fungování a praxe reformistických odborů, které za posledních 30 let od restaurace kapitalismu vychovávaly pasivní členskou základnu a pacifikovaly hněv zdejších pracujících.

NAŠTVÁNÍ MÍSTNÍ LIDÉ DOSÁHLI PROPUŠTĚNÍ NÁSILNĚ MOBILIZOVANÝCH NA UKRAJINĚ

Dne 3. srpna 2024 vypuklo spontánní shromáždění v ukrajinském městě Kovel (Volyňská oblast). Demonstranti oblehli budovu okresního úřadu TCC (vojenský registrační a náborový úřad) na ulici Grushevsky a požadovali propuštění branců zajatých vojenskými komisaři v rámci mobilizace na kontrolním stanovišti v Šatsku. Po střetech s vojenskými komisaři byli lidé unesení státem propuštěni!

Lidé rozhořčení zadržením tří místních mladých lidí se večer začali shromažďovat poblíž městské části TCC a požadovali propuštění zajatých. Na videích, která se šířila online, bylo vidět, jak se protestující střetávají s vojenským personálem.

Žádný odpor, žádné stávky, žádná skutečná odborářská solidarita. Tohle jsou smutné důsledky odborové byrokracie, absence bojovnosti a antikapitalistického ducha tuzemského odborového hnutí.

Pokud by pracující probudili v sobě bojovného ducha, probudili v sobě třídní vědomí, vzdělávali se a hledali alternativy, zajímali se o sebeorganizaci a byli jednotní, nemuselo to dopadnout jejich porážkou – tj. že kapitalisté vyvedli peníze hutě do zahraničí a namastili si kapsy, zatímco oni jsou bez mezd i bez práce.

V Argentině pracující strhli řetězy svých uzavřených továren, obsadili je protizákonně, vytvořili dělnickou samosprávu bez šéfa a začali vyrábět sami na sebe. Pracující a sousedé je podpořili a bránili s nimi obsazené továrny před vládou a policií. Podniky, které kapitalisté uzavřeli, že málo vydělávaly, začaly vydělávat a zaměstnávat další dělníky.

Pamatujte: kdo nebojuje, nemůže vyhrát!

SMĚŠNÉ POKUTY SUPERMARKETŮM ZA FALEŠNÉ SLEVY

Obchodním řetězcům nestačí nestoudné marže, někdy i do výše 200%, ale mají ještě tu drzost se obohacovat falešnými slevami. Na takové praktiky bychom jako pracující měli reagovat bojkotem a vytvářením vlastní sítě dělnických samosprávných potravních družstev.

Česká obchodní inspekce rozdala obchodním řetězcům pokuty za falešné slevy. Ve druhém čtvrtletí letošního roku uložila inspekce za nekalé obchodní praktiky sankce v celkové výši 5,8 milionu Kč. Nejvyšší pokuty dostaly řetězce PENNY Česká republika a Kaufland Česká republika. Zřejmě jsou jim ale takto nízké pokuty „ukradené“. ČOI místo toho, aby využila svých možností nerozdala pokuty v maximální hodnotě každému řetězci po 5 milionech, což vypovídá také o liknavosti státu a jeho úředníků.

Osm největších obchodních řetězců v Česku má roční tržby v součtu přibližně 400 miliard Kč (údaj za rok 2022 dle obchodního rejstříku). Pokutu ve výši pár milionů korun obchody prakticky necítí. Asi jako kdyby průměrně vydělávající člověk dostal pokutu ve výši 1 Kč. Takže obchody mohou i nadále směle čarovat s cenami a klamat zákazníky dokud si to necháme líbit nejen co se týče kvality produktů, ale i jejich ceny.

Připomínáme, že naši pracující prarodiče si to obchodníků nenechávali líbit a bránili se dělnickými družstvy a konzumy. Není na čase se jimi inspirovat?

podle článků o výzvách k akcím, které porušují pořádek a skupinové porušování pořádku. Mezitím bývalý poradce prezidenta Ukrajiny Arestovič připustil, že neochota lidí bojovat se rozšířila. 2. srpna prohlásil, že přes všechny zákazy a repreze z Ukrajiny denně utíkají stovky mužů. „Kdybych vám teď řekl, kolik lidí se každý den snaží uprchnout z Ukrajiny, zalapali byste po dechu. Státní pohraniční služba uznala 100 lidí denně, náměstek 200. Ale toto číslo je přibližně 30krát vyšší.“ Mnohým se podle něj skutečně podaří zemí opustit.

Celkem se podle britského listu Financial Times, který se odvolává na ukrajinské vládní zdroje, vyhýbá odvodům 800 tisíc mužů, kteří podléhají mobilizaci. Podle deníku se věří, že se přešli do „ilegality“.

Zdroj: webové stránky ruských anarchosyndikalistů z KRAS – IWA

POMOZ ZACHRÁNIT SUDÁNSKÉ ANARCHISTY

Pomoz nám zachránit sudánské anarchisty a anarchistky. Přispěj do československé sbírky ve prospěch účtu: 1024164477/5500, do poznámky pro příjemce prosím napiš "SUDAN". Členové a členky Sudánské anarchistické federace, od začátku válečného konfliktu mezi vládními jednotkami a milicemi džandžavídů v Súdánu se aktivně zapojili a pomáhali tamnímu obyvatelstvu ve svých sousedstvih distribucí potravin a léků. Anarchisté a anarchistky ovšem čelí stále větší perzekuci ze strany obou armád. Anarchistka Sarah byla milicemi džandžavídů znásilněna a popravena, vládní jednotky zase anarchisty zatýkají a mučí. Sudánští anarchisté a anarchistky proto volají o pomoc, aby mohli emigrovat do některé ze sousedních zemí, odkud budou moci dále pokračovat v činnosti. Pomozte je zachránit! Sbírkou organizují naši francouzští přátelé z odborového svazu CNT – AIT France (Mezinárodní asociace pracujících). Československé anarchistické sdružení (ČAS)

CO SE DĚJE V SUDÁNU?

Otevřený vojenský konflikt v Súdánu začal 15. dubna 2023. Boje probíhají mezi Silami rychlé podpory (neboli milicemi Džandžavíd) a oficiální armádou země. V důsledku toho žije civilní obyvatelstvo v atmosféře strachu. Nejméně 15 000 lidí již bylo zabito a více než 26 000 zraněno.

PROHLÁŠENÍ ANARCHISTICKÉ FEDERACE SUDÁNU

Přinášíme prohlášení sudánských anarchistů a anarchistek z května 2024 k rok trvající občanské válce a prosíme o jejich podporu. Přispějte na pomoc dostat je bezpečně ze země, aby unikli smrti a mohli pokračovat v revoluční činnosti v exilu. Přispěj do československé sbírky ve prospěch účtu: 1024164477/5500, do poznámky pro příjemce prosím napiš "SUDAN".

Uplynul více než rok od vypuknutí války, která si vyžádala tisíce civilních obětí, vyhnala z domovů miliony dětí a způsobila největší krizi ve vzdělávání v Súdán.

Vyzýváme všechny kamarády a kamarádky v Súdánu i mimo něj, aby pokračovali ve své osvobozené a dobrovolnické práci v útulcích, uprchlických táborech, táborech pro vnitřně vysídlené osoby a nemocnicích a aby se nestavěli na stranu války.

Odsuzujeme zločiny spáchané jednotkami rychlé podpory v Chartúmu, Gezíře a Dárfúru, včetně znásilňování, vražd a verbování dětí. Odsuzujeme také zneužívání neutěšené situace v zemi armádou k získání legitimacy pro její diktátorskou vládu, která nepřinesla nic než zkázu.

Súdán má zhruba 50 milionů obyvatel. Z toho je téměř 10 milionů lidí vnitřně vysídlených a více než 2,1 milionu lidí uprchlo do sousedních zemí. Téměř 18 milionů lidí se potýká s vážným nedostatkem potravin, což představuje 37 % populace. Více než 3 miliony pracovníků přišly o práci a příjem a odhaduje se, že 80 % pracovníků veřejného sektoru nebude do roku 2023 pobírat základní mzdu. Více než 19 milionů mladých lidí nemůže studovat. Odhaduje se, že 65 % zemědělského sektoru bylo zničeno, přičemž v tomto odvětví pracuje přibližně 80 % pracovní síly a až 90 % továren bylo uzavřeno. V Súdánu probíhá genocida, která je zčásti etnická a zčásti imperialistická – každá ze soupeřících skupin je podporována zahraničními mocnostmi kvůli strategické poloze země a snaze získat přístup k přírodním zdrojům.

Na počátku konfliktu vznikly v Súdánu takzvané revoluční výbory, jejichž součástí byli i anarchisté a anarchistky. Jejich cílem bylo podporovat sebeorganizaci. To je však stále obtížnější, protože se stupňuje násilí z obou vojenských táborů.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT?

- Přispěj na účet: 1024164477/5500, do poznámky pro příjemce prosím napiš "SUDAN"
- Nebo pošli přímo na Paypal: <https://www.paypal.com/paypalme/cntait1>
- Napiš nám vzkaz pro sudánské anarchisty (klidně česky nebo slovensky, přeložíme a přepošleme)
- Sleduj informace a sdílej ve svém okolí.
- Zorganizuj sbírku mezi kolegy v práci nebo spolužáky ve škole.
- Uspořádej benefiční koncert nebo na akci umísti solidární kasičku.

📍 SUDÁN

POMOZ ZACHRÁNIT SUDÁNSKÉ ANARCHISTY

→ → → www.anarchiste.org

Vyzýváme všechny revolucionáře a revolucionářky, aby vzdělávali lidi proti podpoře kmenových bojů a rozdmýchávání svárů a rasismu!

At' žije revoluce!

Vojenské jednotky v kasárnách a milice džandžavídů musí být rozpuštěny!

Anarchistická federace v Súdánu

ZATÍMCO PRACUJÍCÍ VĚTŠINA SE PROPADÁ DO BÍDY, POLITICI SI ZA 10 LET SVÉ PLATY ZDVOJNÁSOBILI

Vláda hodlá nechat platy politiků v příštím roce růst o 6,9 procenta, místo plánovaných 14. I tato změna jim přilepší o desítky tisíc korun. Platy funkcionářů se tak od roku 2014 skoro zdvojnásobí. Například prezident bral v roce 2014 plat 186 tisíc, příští rok to má být skoro 365 tisíc korun. Premiéroví a šéfům Parlamentu vyskočí plat ze 150 tisíc v roce 2014 na 294 tisíc korun.

Platy politiků za posledních deset let vyskočily víc než většině z nás z pracujících většiny. O kolik se zvýšily zisky šéfům a kapitalistům raději ani nemluvě. Stačí se jen podívat na majitele energetických společností nebo třeba opozičního lídra Babiše. Porovnejte si zisky jeho společnosti a hladové mzdy jeho zaměstnanců.

1/3 DOSPĚLÝCH TVRDÍ, ŽE BYL STÁTNÍ KOMUNISMUS LEPŠÍ, A CO TEPRVE KDYBY TO BYL KOMUNISMUS ANARCHISTICKÝ?

Poslední průzkum agentury STEM ukázal, že 1/3 dospělých považuje komunistický režim za lepší, než je ten současný kapitalistický. Jednoznačně pozitivně vnímá současný stav méně než polovina populace. Významně se názory liší podle věku respondentů, dospěli do třiceti let, kteří komunismus nezažili, hodnotí současný kapitalistický režim jako lepší častěji. Z nových dat ale vyplývá, že lidé s přímou zkušeností s komunistickým režimem hodnotí současnost mnohem více kriticky než generace do třiceti let. S fungováním demokracie v Česku jsou lidé dlouhodobě spíše nespokojeni. „Kritika tu byla i v předchozích obdobích, zvláště se prohlubovala v dobách politických krizí. Teď je nespokojenost také vysoká, dosahuje šedesáti procent.

Navic agentura STEM pokládala otázky tendenčně v horizontu „demokratické svobody“ a „nesvobodného komunismu“, místo aby současný režim označila přesně jako kapitalistický. Každopádně z aktuálního průzkumu vyplývá, že lidé jenž žili a pracovali ve státním socialismu, a to především z řad pracujících kritizují současnost právě kvůli existenční nouzi a nejistotě.

Premiér a předsedové Sněmovny a Senátu brali v roce 2014 lehce přes 150 tisíc korun, letos jejich plat činí skoro 275 tisíc korun. To je nárůst o víc než 83 procent. Pokud projde Jurečkova změna, v příštím roce si přijdou na 294 tisíc korun. Od roku 2014 to je růst o takřka 96 procent. Plat řadových poslanců bez náhrad činil v roce 2014 necelých 56 tisíc korun, letos je to přes 102 tisíc korun. To je nárůst o více než 82 procent. Po Jurečkově změně bude plat řadového poslance skoro 109 tisíc korun, oproti roku 2014 by vyrostl o necelých 95 procent. O kolik vzrostla mzda většině z nás pracujících? O kolik se nám zvýšili výdaje a tím naše mzdy reálně poklesly?

Politici a šéfové proti nám vedou otevřenou třídní válku, není na čase nabít kolektivní vědomí jako třída utlačovaných?! Není na čase přestat utahovat opasky a aktivně se postavit na vytváření lepší budoucnosti pro nás a naše blízké? Ano, je nejvyšší čas, přidat se k anarchistům! Začít bojovat za sebe tedy a teď, a zítra za svět bez politiků a šéfů, za blahobyt pro všechny – anarchistický komunismus.

Mladá generace nezažila sociální jistoty a stabilní práci, naopak je systematicky indoktrinována „jak je demokracie cool (i když myslí kapitalismus) a strašena hrůzami minulého režimu. To se však nakonec podaří jen u části této generace, ta která zjistí, co je to být pracující chudoba, nakonec dá za pravdu svým rodičům a prarodičům.

Jaké poučení plyne pro anarchistické hnutí? Zjištění, že je třeba se přestat stydět za to, že jsme anarchistickými komunisty. Začít to říkat nahlas, a stále hlasitěji, vysvětlovat, co je anarchistický komunismus a jak by taková společnost fungovala. Zdůrazňovat, jaký je rozdíl mezi státním (marxistickým) a anarchistickým komunismem. Ukazovat lidem, že jestli se jim zdál státní komunismus lepší než současný režim, že anarchistický komunismus je ještě lepší společenský systém, protože to budou lidé sami, kdo bude řídit společnost a svá zaměstnání (místo byrokrátů z komunistické strany), že tak získají nejen ještě větší sociální jistoty, ale skutečný nefalšovaný sociální blahobyt a tu nejuplněnější svobodu určovat své životy a chod společnosti.

STÁVKA ZAMĚŠTNANCŮ JUSTICE A PLATY POLITIKŮ

Na soudech po celém Česku v pondělí vstoupily do třídní stávky tisíce zaměstnanců justice, kterou kvůli platům vyhlásil jejich odborový svaz. Do protestu se zapojila většina pracovníků, třídní zastavení práce omezilo chod velké části soudů. Do stávky se zapojilo 90 procent zaměstnanců okresních soudů a 65 procent zaměstnanců soudů vyšších instancí.

Zaměstnanci soudů jsou dlouhodobě finančně podhodnoceni, inflace je navíc přivedla na hranici pracujících chudoby. Jak dosvědčuje protokolující úřednice na Okresním soudě v Hradci Králové: „Jsem tu zaměstnaná 21 let. Beru 25 tisíc korun čistého.“ Zatímco si představitelé vlády a poslanci budou zvedat mzdy v řádu desítek tisíc pracujících ve státní sféře se ocitají ve stále větších existenčních potížích. Vláda jejich požadavky ignoruje, vždyť je to pracující lůza.

Zaměstnanci soudů si zaslouží respekt, že konečně nestávkovali výstražně jak je v Čechách hloupým zvykem, ale opravdu zastavili práci na tři dny. Pokud ovšem chtějí přinutit vládu k splnění svých požadavků budou muset přistoupit k časově neomezené stávce a ukončit ji až po splnění svých požadavků na vyšší mzdy. Zároveň požadovat proplacení proštávkovaných dnů od ministerstva v podobě zvláštního příspěvku do mzdy. Není jejich vinou, že museli jít do stávky a není důvod být proto bez prostředků. Věříme, že jejich odborový svaz stradal členské příspěvky na stávkový fond, aby byl schopen vyplácen stávkové podpory a stejně tak pomůže i centrála ČMKOS.

Držíme palce zaměstnancům soudů, přejeme chuť do boje a být inspirací pro ostatní profese a odbory, které by měly postupovat solidárně.

V roce 2001 se na Slovensku zformovala anarchistická platforma "Iniciatíva za bezplatné vzdelanie – IBV", jejíž cílem bylo společně zorganizovat středoškolské žáky, vysokoškolské studenty, učitele a pracující rodiče, aby se postavili neolibérálním snahám tehdejší vlády zavést školné na vysokých školách. Nakonec vláda s ohledem na blížící se volby od záměru ustoupila, a perspektivní iniciativa ukončila činnost, protože jí nebylo potřeba. Přinášíme jeden z přeписů textů IBV přeložených do češtiny jako inspiraci. Podle podobného vzoru by se měla zmobilizovat a zformovat obdobní Iniciativa za bezplatné vzdělání za součinnosti anarchistického i levicového hnutí. ČAS

VZDĚLÁNÍ JE PRÁVO! NE VÝSADA!

Dnes jsi student, zítra jsi nezaměstnaný, nebo když máš štěstí, získáš práci. Pokud ale nestudujete práva, ekonomii nebo jiný obor, který vám zajistí relativně dobře placenou práci, nemáte se na co těšit – na založení rodiny můžete zapomenout, z nástupního platu sotva přežijete, a pokud vydržíte 20-30 let, možná se dožijete splacení dluhů a nějakého pohodlí – pokud vás mezitím nepropustí nebo to nevzdáte.

PROHLÁŠENÍ MÍSTNÍCH ANARCHISTŮ K LIDOVÉMU POVSTÁNÍ V BANGLADÉŠI

Přinášíme společné prohlášení anarchistů z Federation od Anarchism Era sdružující anarchisty z prostoru Afghánistánu, Bangladéše, Indie, Pákistánu a Íránu:

Ne, to není sen. Je nezczizitelným právem lidí činit vlastní rozhodnutí pro společnost, ve které žijí, bez vlády nebo vůdců. My anarchisté jsme nesmírně šťastní z lidového povstání a útěku nejdůležitějších osob vlády, premiéra Bangladéše.

Anarchističtí soudruzi z Bangladéše spolu s anarchistickými soudruhy z Indie

VZDĚLÁNÍ JE PRÁVO! NE VÝSADA!

POD TLAKEM

Žel žijeme ve společnosti, která se řídí kapitalistickým volným trhem, a ne potřebami lidí. Přesto se stále najde dost lidí, kteří jsou ochotni začít studovat něco, co jim už nedává naději na světlé zítřky, a podstoupit značné útrapy. Kromě ekonomického tlaku je tu i tlak rodičů, kteří se obávají o naši budoucnost. Vysoké poplatky za ubytování, pokud se tomu dá říkat ubytování... Poloprázdné knihovny, které kvůli nedostatku financí nemohou poskytnout dostatek kvalitní literatury, nás nutí kupovat drahé a těžko dostupné učebnice a skripta. Pro ty, kteří cestují z velkých vzdáleností, je tu samozřejmě drahé jízdné, které je, stejně jako všechno ostatní, stále dražší. Zvyšují se také poplatky za jednu z posledních "levných" věcí – stravování. V neposlední řadě se někteří z nás potýkají také s "podivnými" učiteli, kteří nám dokážou řádně znepříjemnit život.

DALŠÍ OFENZÍVA ELITY

Pokud nepatříte k těm, jejichž rodiče nemají s financemi problémy, vláda pro vás chystá ještě jedno překvapení. Za studium budete platit. Co na tom, že studium je pro vaše rodiče již téměř nedostupné. Vláda nemá peníze, a tak opět vybere nějaké od těch, kteří už nemají nic. Ve skutečnosti ty peníze jsou, ale neoliberální politika vlády a její integrační ambice znamenají, že je použije na důležitější věci. Je třeba je dodat bankám a armádě, aby se systém nezhroutil, je třeba ho reformovat pomocí škrtnutí na úkor těch nejchudších. Zatím nám zbývají sliby, že příští rok bude lépe. A na důkaz toho vláda hned v novém roce zvýší elektřinu, plyn, nájemné, jízdné, poštovné atd. a řekne nám, že je mohla zvýšit ještě víc, ale je tak benevolentní, že to neudělala.

STUDENTI

Zatím jsi student/studentka, ale už si začínáš dělat představu o tom, jaké to bude po ukončení studia. Většina z nás ještě nemá děti, rodiče nás zatím stále podporují, ale nebude to tak navždy. Vláda si s námi dělá, co chce, protože nezná nic takového jako odpor zdola. Je zvyklá, že jí všechna sociální ekonomická opatření proti nejchudším vrstvám společnosti procházejí, a to jen za hloupých keců zkostnatělých odborářských byrokratů a za mručení a hřímání našich rodičů a nás samotných u televize.

Jsme studenti. Jsme jedni z těch, kteří mají největší možnost něco změnit. Ještě nemusíme někde dít 8-12 hodin za mizernou mzdou. Máme více volného času než většina pracujících, máme lepší přístup k informacím (internet) a nemáme ještě velké závazky – máme určitou svobodu. To jsou jedny z posledních výhod, které máme, a měli bychom je využívat co nejefektivněji.

ODPOR

Jsme svědky útoku na samotné právo na vzdělání! Nesmíme přihlížet, utahovat si opasky, poslouchat a udržovat bezmoc, kterou v nás tento systém živí! Organizujme se proti vládním plánům na zavedení školného na vysokých školách.

Postavme se proti zvyšování cen za ubytování a stravování! Nenechme útok na autonomii vysokých škol a práva odborů bez povšimnutí!

JEŠTĚ MÁME ČAS, VYUŽIJME HO!

POJĎME SOLEČNĚ KOORDINOVAT NAŠE AKTIVITY! NEČEKAJME, AŽ TO NĚKDO UDĚLÁ ZA NÁS! SPOLĚHEJME SE SAMI NA SEBE A ORGANIZUJME SE SAMI!!!

Tato vzpoura a solidarita budou začátkem nové kapitoly v geografii Bangladéše. Začátek aktivní účasti veřejnosti na rozhodování o všech záležitostech obce.

Vytvoření struktury, která není založena na hierarchii jednotlivců a vládních skupin; Spravedlivý systém, který nemá žádnou ústřední pravomoc a každý se účastní dění ve společnosti a mohou organizovat společnost založenou na svobodě a rovnosti pouze tím, že se budou spoléhat sami na sebe, aniž by byli závislí na cizí a vládnoucí moci.

The Federation od Anarchist Era

MILITARISMUS NĚKTERÝCH ANARCHISTŮ A JEHO ROZPORY

Přinášíme úvahy nad reformistickými a militaristickými tendencemi v českém anarchistickém hnutí. Po vypuknutí války na Ukrajině se u některých anarchistů a anarchistek (as nimi spřízněných levičáků) objevily podivné proválečné tendence. Jejich obhajoba spočívá v tom, že se snaží přizpůsobit anarchistické ideje současnému politickému kontextu, anarchismus vycházející z původní sociálně-anarchistické tradice naopak obviňovali ze sektářství a dogmatismu. Podíváme-li se na tyto postoje (nejčastěji propagované ze strany AF) podrobněji, zjistíme, že v sobě obsahují do očí bijící rozpory a z důvodu ideologické nekonzistence jsou dlouhodobě neudržitelné.

Prvním z rozporů je údajná snaha „naslouchat hlasům místních“. To by ale znamenalo, že drtivá většina ukrajinských mužů je ochotna v zájmu státu naběhnout do zákopů. Realita je ovšem jiná. Mobilizaci se vyhýbají miliony Ukrajinců, jen do zahraničí jich uprchlo na 650 000. Neměli by tedy prováleční anarchisté naslouchat zejména těmto hlasům? A pokud je tedy cílem těchto anarchistů porážka Putinovského impéria metodami konvenční války, neměli by být podle této logiky dezertéři ke vstupu do armády donuceni silou?

Pokud ano, jak to udělat? Udávat dezertéry orgánů státní moci? Pokud by měla být naopak účast v armádě dobrovolná, jak potom dodat na frontu dostatek mužů? Měla by se snad AF z pohodlí klávesnic připojit k vládní náborové kampani?

Otázky, které pokládáme, jsou samozřejmě řečnické a značně nadsazené; ukazují však, že zaujetí reformních stanovisek s sebou nese neřešitelné rozpory. V rámci „efektivní“ boje proti Putinově invazi pak logicky musí následovat rezignace na sociální revoluci (ta by nahrávala Putinovi), mlčení o zločinech ukrajinského státu (to by také nahrávalo Putinovi) či „dočasné“ zastavení kritiky mocenské hierarchie či vykořisťování pracujících třídy. Jakákoliv nejednotnost „demokratického“ tábora přede posiluje pozici nepřítel. Reformistický anarchismus se pak vědomě či nevědomě dostává do falešné dichotomie „bud' jsi s NATO, nebo s Putinem“. Jiné způsoby k zastavení válečné mašinerie jakoby ani žádné neexistují.

Tím se dostáváme k druhému rozporu, což je způsob, jak proti válce bojovat. Někteří anarchisté a anarchistky věří, že když budou posílat peníze na budování válečné infrastruktury, pomůžou ukrajinské armádě k vítězství, Rusko kapituluje a válka končí. Tento postoj je nesmyslný hned z několika důvodů. Třeba kampaň AF, jejímž cílem bylo dodat na Ukrajinu terénní vůz, válečnou spirálu spíše roz-

bylo dodat na Ukrajinu terénní vůz, válečnou spirálu spíše roztáčela, než aby sypala do válečného soukolí písek. V solidární sbírce se podařilo vybrat na 140 000 korun, což je v českém prostředí, kde má anarchismus problém shromáždit pár stovek na členské příspěvky vlastních organizací, poněkud podezřelé. Vzhledem k tomu, že dnes má běžný provoz kvůli inflaci problém vyjít na konci měsíce s výplatou, je otázka, kdo kampaň tak štedře sponzoroval. Představme si však hypotetickou situaci – hnutí zafinancuje auto, které dopraví pár vojáků na frontovou linii a během pár dnů skončí terénník rozstřílený v příkopě. Co dál? Další sbírku? Když si uvědomíme, že válečný průmysl spolkne denně několik milionů korun na obou stranách konfliktů, má vůbec něco takového vzhledem k finančním možnostem anarchistického hnutí smysl? Nedalo by se to tisíc využít efektivně? Co třeba poslat ruskému soudružstvu, které díky této finanční páce vypálilo desítky náborových středisek či vykořistilo stovky vlaků z vojenským materiálem? Nebo podpořit dezertéry na obou stranách konfliktu a ukázat, jak je nesmyslné namířit zbraň proti lidem, které jsme v životě neviděli, a kteří nám nic neudělali, jen proto, že nás někdo oblékl do uniformy a přikázal nám to? A co finančně podporovat protivládní hackery, kteří budou napadat ruské nebo ukrajinské vojenské servery? Na otázku, který způsob protiválečných aktivit je efektivnější a smysluplnější, necht' si každý odpoví sám. (OAF)

KDO JSME A CO CHCEME?

Československé anarchistické sdružení (ČAS) vzniklo z potřeb vykořisťovaných a utlačovaných účinně prosazovat své sociální zájmy. Je skupinou lidí, kteří chtějí spolupracovat na odstranění státu a kapitalismu a jejich nahrazení svobodnou beztrždní anarchistickou komunistickou společností, založenou na solidaritě a vzájemné pomoci. Podporujeme všechny oprávněné a rovnostářské snahy utlačovaných lidí vzít si zpět svá práva, bojovat proti sociálnímu útlačku, proti propouštění a flexibilizaci pracujících, proti útlačku žen, proti ničení našeho životního prostředí atd. Stavíme se proti kapitalismu a státu, protože jsou založeny na třídním rozdělení společnosti. Vystupujeme i proti dalším nerovnostem a formám útlačku, prostupujícím celou společnost. Kapitalismus ve jménu zisku celosvětově utlačuje, vykořisťuje a zabíjí lidi a devastuje životní prostředí. Stát chrání vládu kapitálu a udržuje privilegia úzké vládnoucí třídy, nezbytná pro chod systému. Naše aktivity jsou založeny na principu přímé akce – to jest samosprávné aktivity zdola, organizované přímo lidmi, kteří ji podnikají, bez jakýchkoli politiků a byrokratů. Nejsme politickou, ale sociální organizací. Neusilujeme o dobytí politické moci na jakékoli úrovni státní správy, v odboch nebo kdekoli jinde. Usilujeme o to, aby lidé sami začali společně žádat zpět svá práva, důstojnost a možnost rozhodovat o svých životech a nenechali se přitom oklamat autoritářskými politickými proudy a přísliby reformistů. Naše organizovanost je výrazem potřeby bojovat společně proti systému kapitalismu a státu, který s námi zachází jako s „lidskými zdroji“. Úspěchu není možno dosáhnout izolovaně a spojit své síly je poznanou nutností.

ČTENÁŘSKÉ KONTO ČASÁKU

Chcete pravidelně dostávat každé nové číslo? Stačí si jej jednoduše předplatit. Pošlete na bankovní účet částku od 100,- Kč výše. Číslo bankovního účtu: 1024164477/5500. Do poznámky pro příjemce napište svoji adresu. Postupně vám budeme podle přání zasílat nová čísla „ČASÁKU“ (cena+poštovné) až do vyčerpání částky, o čemž vás budeme včas s předstihem informovat. Solidární cena jednoho čísla je 10 Kč, poštovné je 30 Kč. Pokud se v místě nachází náš člen nebo členka, bude Vám nové číslo doručeno vhozením do schránky bez započítání poštovného.

PŘEDPLAŤ SI NÁŠ ČASOPIS

KONTAKT NA REDAKCI

vydává společně ČAS Praha a ČAS Ústí n/L
email: cas_kontakt@riseup.net

SLEDUJTE NAŠE PRAVIDELNĚ AKTUALIZOVANÉ INTERNETOVÉ STRÁNKY

WWW.ANARCHISTE.ORG